

Lectures a la vora del foc.
La literatura de tradició oral en el món del lleure.

Autora: Marina Tordera Sala
Tutora: Cristina Correro Iglesias

Juliol 2025

A l'avi i la iaia,
que sempre ens explicaven històries a la vora del foc.

Resum:

L'objectiu principal d'aquest Treball de Final de Màster és establir la relació que existeix entre la literatura de tradició oral i l'escoltisme, posant el focus en la presència de les narracions orals dins de l'agrupament, les percepcions i coneixements dels caps i la selecció i criteris que s'empren per a la tria. A fi d'assolir-ho, es concreta la definició de narracions orals i es desglossa el mètode escolta i guia, per tal de realitzar una diagnosi de l'AEIG Pere Quart a partir de mètodes qualitatius i, establir una comparació amb quatre agrupaments de l'Àrea Muntanya de Barcelona. A partir dels resultats, s'aporten unes propostes d'intervenció per tal d'acompanyar les necessitats dels caps pel que fa a les narracions orals en l'escoltisme.

Paraules clau: narració oral, escoltisme, promoció de la lectura, agrupament escolta i educació en el lleure.

Resumen:

El objetivo principal de este Trabajo de Fin de Máster es establecer la relación que existe entre la literatura de tradición oral y el escultismo, poniendo el foco en la presencia de las narraciones orales en el Grupo Scout, las percepciones y conocimientos de los monitores y la selección y criterios que se emplean para la elección. Con el fin de lograrlo, se concreta la definición de narraciones orales y se desglosa el método escolta y guía, con el fin de realizar una diagnosis del AEIG Pere Quart a partir de métodos cualitativos y, establecer una comparación con cuatro Grupos Scouts de *l'Àrea Muntanya* de Barcelona. A partir de los resultados, se aportan unas propuestas de intervención para acompañar las necesidades de los monitores en lo que se refiere a las narraciones orales en el escultismo.

Palabras clave: narración oral, escultismo, promoción de la lectura, grupos Scouts y educación en el ocio y tiempo libre.

Abstract:

The main objective of this Master's Thesis is to establish the relationship between tradition in oral literature and Scouting, focusing on the presence of oral narratives in an Scout Group, the perceptions and knowledge of the Scout leaders and the selection and criteria used for their choice. To achieve this, the concept of oral narratives is defined and the scout method is examined in detail, in order to conduct a qualitative diagnosis of AEIG Pere Quart and compare it with four other Scout Groups from the *Àrea Muntanya* in Barcelona. Based on the findings, a series of intervention proposals are presented to support the needs of scout leaders regarding the use of oral narratives in scouting.

Key words: oral narration, scouting, reading promotion, scout group, non-formal education.

1.	Introducció	6
2.	Justificació	7
3.	Marc teòric.....	8
3.1.	L'escoltisme	8
3.2.	Les narracions orals	10
4.	Disseny general del projecte.....	13
4.1.	Context	13
4.2.	Objectius i preguntes de recerca.....	15
4.3.	Metodologia	16
5.	Diagnosi de l'entorn de promoció.....	19
5.1.	Promoció i discussió dels resultats	19
5.2.	Síntesi dels resultats	33
6.	Proposta d'intervenció.....	35
6.1.	Ponència de foca	35
6.2.	Monogràfic.....	37
6.3.	Recull de narracions.....	42
7.	Conclusions	45
8.	Reflexions.....	47
9.	Fonts documentals	48
10.	Índexs de taules, gràfics i imatges	50
10.1.	Índex de taules	50
10.2.	Índex de gràfics	51
10.3.	Índex d'il·lustracions	52
11.	Annexos.....	53
11.1.	Annex 1. Taula de característiques per branques	53
11.2.	Annex 2. Organigrama de Minyons Escoltes i Guies de Catalunya	54
11.3.	Annex 3. Qüestionari AEIG Pere Quart	55
11.4.	Annex 4. Qüestionari Àrea Muntanya	59

11.5. Annex 5. Guió entrevista semiestructurada	63
11.6. Annex 6. Transcripció entrevista	64

1. INTRODUCCIÓ

Aquest Treball de Final de Màster se centra en les narracions orals dins del món del lleure, i intenta establir el lligam entre aquests dos universos, tenint present el seu vessant cultural i cohesionador.

Les narracions orals són el principal focus d'estudi, ja que personalment sempre he gaudit d'escoltar-ne, de descobrir-ne de noves i de veure com varien segons el territori. Alhora, era un àmbit poc treballat en el Màster i tenia ganes d'endinsar-m'hi més profundament, per esbrinar quin grau de difusió de l'etnopoètica existeix en el món del lleure i descobrir quins són els beneficis que aporten en el desenvolupament dels infants, els joves i, de manera indirecta, a la societat en general. Perquè, en les meves tasques com a educadora, ja sigui com cap a l'agrupament escolta, com a monitora de menjador i a les estades de pràctiques, sempre m'ha agradat incloure les narracions orals i, veure com s'establia un lligam entre el grup i amb mi, i tot el que es despertava en aquest moment.

Respecte al context d'estudi, s'ha escollit el món del lleure i en concret, un agrupament escolta de la ciutat de Barcelona del qual he format part. Aquesta tria, és a causa de l'interès personal de l'educació no formal. Alhora, tractant-se de les narracions orals, des del meu punt de vista, considerava que és un context, que en principi, pot facilitar en gran mesura la presència de les narracions orals i que els infants i joves se'n puguin beneficiar.

Així doncs, aquest treball s'estructura en diversos apartats per arribar als objectius finals, amb la finalitat de donar resposta a les preguntes de recerca. En primer lloc, en el marc teòric s'estableix la definició de narracions orals, les tipologies, quines són les funcions que han anat complint al llarg de la història i com poden beneficiar a l'actualitat a la societat. D'altra banda, també s'exposa la definició de l'escoltisme i com es conceptualitza en el marc de l'escoltisme català, concretament a l'entitat Minyons Escoltes i Guies de Catalunya.

Posteriorment, es presenta el context d'estudi, l'Agrupament Escolta i Guia Pere Quart, amb més de cinquanta anys de trajectòria, fent èmfasi en l'entorn on està situat, el context actual d'infants i joves, el Consell de Caps i les línies pedagògiques.

És a partir dels objectius i les preguntes de recerca, que es desenvolupa la metodologia, en la qual es concreten els instruments de recollida de dades, les mostres i els paradigmes metodològics en els quals se centra la investigació. Tot seguit, es desenvolupen els resultats de la recerca, sobre la presència de les narracions orals en el món del lleure, per tal de plantejar les propostes d'intervenció amb la finalitat d'acompanyar als caps en la seva tasca educativa incloent-hi les narracions orals.

Finalment, la investigació es completa amb les conclusions acadèmiques i amb les reflexions personals, en les quals es detalla el procés viscut amb aquesta investigació des de la mirada personal com a investigadora.

2. JUSTIFICACIÓ

Les històries viuen entre nosaltres des del principi de la humanitat. Al llarg de la història, han servit per explicar notícies de terres llunyanes i amb el pas del temps, aquesta finalitat ha anat canviant. Tot i les modificacions, l'experiència s'ha convertit en paraules, i en anar-se repetint han format una tradició (Lluch et al., 2014).

I és que, tant a petits com a grans ens fascina que ens expliquin narracions, ja que aquestes ens permeten viatjar i traslladar-nos a mons imaginaris, viure les aventures d'uns personatges que ens generen sentiments, ens sorprenen i ens expliquen com és el món (Casas et al., 2020).

Alhora, les narracions orals tenen un paper cohesionador molt rellevant, pel fet que en aquestes apareixen «un conjunt d'elements que formen part d'un imaginari col·lectiu i que segurament molts infants, sigui per procedència o per situació familiar i cultural, no en tindrien referència» (Mestres Àvies Recuperadores de Contes, 2020). Així mateix, fomenten el sentiment de pertinença a un grup humà, ja que són les primeres eines que tenen els infants per començar a entendre el món, els comportaments humans, els valors, les formes de vida i els seus propis sentiments. El col·lectiu Mestres Àvies Recuperadores de Contes ho resumeixen molt bé explicant que «el conte, doncs, ens permet compartir les essències vitals d'un poble, d'una cultura, i entrar dins de l'imaginari col·lectiu d'aquella comunitat, perquè la sentim com a pròpia» (p.12).

Personalment, sempre he gaudit d'escoltar a la gent del meu entorn, històries que m'expliquen, les seves vides, com se senten, diverses opinions i que s'acabi fent tard amb les sobretaules. De petits, els avis ens explicaven als cosins històries a la vora del foc, creant una connexió especial entre nosaltres, connectant-nos a una cultura i a un passat que forma part de tots, i generant que ens estiguéssim al banc davant la llar de foc després de dinar, esperant impacients amb quina història ens sorprendrien.

Amb aquesta mirada, s'inicia aquest treball que pretén investigar les narracions orals en el món del lleure. Aquesta relació no és en va, sinó que, com a persona que ha format part d'un agrupament escolta (l'Agrupament Escolta i Guia Pere Quart, a partir d'ara AEIG Pere Quart), vuit anys com a infant i jove, i tres com a cap, veig el vincle que es pot establir entre el lleure i la narració oral.

Des d'aquest punt de partida, la investigació se centra en la diagnosi de l'AEIG Pere Quart, un agrupament amb més de cinquanta anys de trajectòria que forma part de Minyons Escoltes i Guies de Catalunya. Tenint presents les recerques dutes fins ara i amb la idea de promoure aquest espai no formal com a context de promoció lectora, s'aportaran noves idees i possibilitats per tal d'establir un lligam entre l'escoltisme i les narracions orals, una línia d'investigació poc explorada fins ara.

3. MARC TEÒRIC

3.1. L'ESCOLTISME

L'escoltisme s'emmarca en l'educació en el lleure, com «un conjunt d'iniciatives, moviments i experiències que es realitzen en el temps lliure d'infants i joves amb una intencionalitat pedagògica fora del currículum escolar i de l'àmbit familiar» (Departament de Drets Socials i Inclusió, s.d.). Ara bé, per diferenciar «conceptualment el tipus d'educació en el lleure en termes generals de l'educació en el lleure que promou l'escoltisme, s'assenyala com a educació en el lleure de base comunitària» (Essomba, 2013, p.64), ja que d'aquesta manera es preserva el valor genuí de l'escoltisme.

Segons (Vallory i Subirà, 2007, p.97):

L'escoltisme mundial és un moviment educatiu per a gent jove, independent, no-partidista i de base voluntària, obert a tothom sense distinció d'origen, nacionalitat, raça o creença, que té com a objectiu l'educació en la ciutadania en base en uns principis compartits i un mètode propi, i formalitzat històricament en dues organitzacions internacionals: l'Organització mundial del Moviment Escolta (WOSM) i l'Associació Mundial de Guies Escoltes (WAGGGS).

Aquest moviment va iniciar-se al Regne Unit de la mà de Robert Baden Powell l'any 1907, i va arribar a Catalunya l'any 1927 vinculat al moviment excursionista impulsat per Josep Maria Batista i Roca (Estatuts de l'associació Minyons Escoltes i Guies de Catalunya, 2022). Actualment, a nivell nacional, hi ha tres associacions d'escoltisme i guiatge que constitueixen la Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge (FCEG): Minyons Escoltes i Guies de Catalunya (a partir d'ara MEG), Escoltes Catalans i Acció Escolta (FCEG, s.d.)

Així doncs, l'escoltisme es considera un moviment educatiu per a la transformació social, tal com defineix (Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya, 2024) «Sumem esforços per aconseguir que infants i joves aprenguin, coneguin i pensin com a persones lliures, membres de ple dret d'una ciutadania responsable, com a participants amb compromís actiu cap a les seves comunitats locals.»

En dades del curs 2021-2022, l'entitat de Minyons Escoltes i Guies de Catalunya compta amb un total de 12.219 infants i joves i 3.211 persones voluntàries entre les quals s'inclouen els caps, els equips de formació i els equips associatius, repartits en més de 150 agrupaments distribuïts arreu del territori. (Meix, 2022)

Marc educatiu

Tota l'activitat de MEG, queda emmarcada en els tres marcs de referència: la llei escolta, les opcions i els valors.

La llei és el marc de referència escolta comú d'arreu del món, establerta per Baden Powell en els orígens del moviment, mitjançant la qual es desprenen les actituds i creences de l'escoltisme i el guiatge.

Ens esforcem a merèixer confiança i fem confiança a tothom.	Defensem la natura i protegem la vida.
Vivim la nostra fe i respectem les conviccions dels altres.	Aprenem a viure en equip i tot ho fem entre tots.
Aprenem a ser útils i a fer servei.	Som decidits i afrontem les dificultats sense por.
Som germans de tothom i treballem per la pau.	Estimem el treball i volem fer bé les coses.
Som fidels al nostre país i ens sentim ciutadans del món.	Aprenem a estimar i a jugar net.

Taula 1 Traducció de la llei escolta.

Respecte a les opcions, ens col·loquen en el marc de referència: el país, la persona i l'educació cap a l'espiritualitat. En paraules de (Ribera, 1996) «valorem el país com a marc de referència col·lectiva, com a cultura que ens identifica i que cal potenciar, desplegar i actualitzar». En aquesta mateixa línia, comenta que cal vetllar pel rigor i la qualitat de la nostra cultura, cuidant, valorant i mantenint la fonètica, els costums, les festes populars, la vida pública, entre d'altres. És en aquesta cultura, que s'estableix el lligam entre la literatura de tradició oral i l'escoltisme, línia principal d'investigació d'aquesta recerca.

Pel que fa a l'opció persona, parteix de l'educació d'un mateix i s'enriqueix de l'aprenentatge a partir de companys i caps. D'aquesta manera, s'entén que l'educació de la persona passa pel petit equip integrat dins d'un grup més ampli, la unitat, donant valor al creixement personal d'una forma no aïllada, d'una forma paral·lela al grup, a la unitat i a la comunitat (Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya, 2024).

La tercera opció, l'educació en l'espiritualitat, pretén fomentar un espai de trobada, diàleg i treball espiritual amb consciència de les diferents opcions i sensibilitats. Actualment, l'entitat es defineix com a pluriconfessional i treballa des de la diversitat de sensibilitats i denominacions existents a la nostra societat (Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya, 2024). Els valors guien i donen sentit a l'acció educativa constant i diària.

Dins d'un agrupament, els infants s'organitzen en diverses unitats o branques, «per tal d'ajustar la proposta educativa a les característiques psicològiques i necessitats educatives pròpies de cada edat.» (Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya, 2024). Habitualment a cada branca hi conviuen dues o tres franges d'edat, que van variant cada curs i, per tant, els infants i joves a mesura que canvia el seu rol dins la unitat, van vivint l'etapa d'adaptació, la de presència i la de consolidació. (Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya, 2024)

Tot i que hem de tenir present que cada infant viu un procés diferent de creixement, sí que hi ha unes característiques que els infants d'aquestes branques comparteixen i que ens seran útils per tal d'adaptar la nostra tasca educativa (vegeu [annex 1](#)).

3.2. LES NARRACIONS ORALS

Les històries viuen entre nosaltres des del principi de la humanitat, ens han anat acompanyant al llarg de les generacions, tenen orígens incerts i formen part de la base de la literatura de tots els pobles (Gretel, s.d.; Mestres Àvies Recuperadores de Contes, 2020). Van néixer al caliu del foc i les persones les hem explicat oralment a la família, als amics, als veïns o fins i tot als desconeguts, i en desconeixem l'autor concret. Aquestes expressen el nostre inconscient col·lectiu, les nostres ombres, les nostres pors, els nostres anhels i les necessitats profundes de l'ànima humana. (Lluch et al., 2014; Martínez, 2017). I en tant que forma part de la cultura, la literatura oral és viva i present a la vida de tots, en forma de relat, de cançó, d'oració o acudit. (Valriu, 2010).

Valriu (2010) expressa que des de fa segles, la humanitat ha usat les rondalles per inserir els membres més joves de la comunitat en el seu context social i cultural:

Ben prest hom es va adonar que els mites, les contarelles, els exemples, les llegendes eren una via immillorable de transmissió de pensaments i d'experiències, uns materials aptes per vehicular la moral, l'ètica i l'estètica que calia fer arribar als infants i els joves. (Valriu, 2010, p, 284).

Els contes eren un relat que es difonia de manera oral, que la gent del poble utilitzava per expressar-se Alberó (2005) citat per (Pérez Sampedro, 2024). Per tant, cada societat adaptava els contes a la seva realitat social. D'aquesta manera, és rellevant que els infants coneguin les versions autòctones abans que les de fora, ja que reflecteixen la sensibilitat de la cultura pròpia, ens arrelen a la nostra terra i al nostre país. (Abenyà, 2020; Mestres Àvies Recuperadores de Contes, 2020)

És per aquest motiu que continuen vigents, perquè els humans continuem tenint les pors i les necessitats que es cobrien fa generacions amb les narracions orals, ja que mostren la complexitat humana i ressonen amb alguna cosa més profunda. Segons (Abenyà, 2020, p.36) «els contes obren la porta a la imaginació, al descobriment del món i al coneixement d'un mateix, però la missió del qui conta és només obrir les portes.» En aquesta línia ho expressa molt bé (Petit, 2016) «Te entrego trocitos de saber y ficciones para que estés en condiciones de simbolizar la ausencia y hacer frente, tanto como sea posible, a las grandes preguntas humanas, los misterios de la vida y de la muerte, la diferencia de los sexos, el miedo al abandono, a lo desconocido, el amor, la rivalidad. Para que escribas tu propia historia entre las líneas leídas.» Perquè, en incloure narracions entre l'espai i nosaltres, adoptem una manera d'habitar el món.

Aquestes narracions van molt més enllà del judici de valor, i ens parlen de tot allò que configura el nostre univers psicològic i la nostra condició humana. En treballar amb arquetips i símbols, ens connecten amb una dimensió del nostre inconscient que conté un enorme potencial de creixement. Per tant, quan expliquem contes als infants —tot i que en el seu origen no van ser creats per a ells (Gretel, s.d.)— els exposem a un context en què pot experimentar aquesta

emoció sabent que està en un espai segur i, tenint la certesa que, passi el que passi tot acabarà bé (Martínez, 2017). Alhora, «l'oralitat té calidesa, proximitat, immediatesa, capacitat d'adaptació al moment, al lloc, als oients, fet que li dona una vida» (Valriu, 2010) i genera un clima preciós al voltant de les narracions.

Els usos que se'ls hi ha donat al llarg de la història han anat variant segons les necessitats de la societat. En un inici ens servia per comunicar-nos i rebre notícies de terres llunyanes, però també com a forma d'entreteniment i de connexió amb un mateix.

És cert, però, que tot i que han perdurat al llarg del temps, aquests relats han passat molts filtres i canvis, però la majoria de les característiques discursives s'han mantingut (Lluch i Valriu, 2013). Una altra de les raons per les quals es mantenen avui en dia, ha estat la seva integració en la literatura per a infants. En aquest sentit, la incorporació de les narracions han seguit dos camins: hi ha hagut autors que han respectat la versió més divulgada, però adequant-ne el llenguatge i, d'altres que han capgirat la història i li han donat un nou enfocament (Lluch i Valriu, 2013). Així doncs, gràcies a aquest traspàs, «molts dels personatges, motius i contes de les narracions orals pertanyen actualment a l'imaginari de la col·lectivitat» (Lluch et al., 2000, p.81).

Amb tot, un conte és una obra d'art (C. Bryant, 1987) i contar contes és estimar (Abenyà, 2020), pel fet que «a través de la paraula podem fer viure a qui ens escolta sentiments i sensacions» (Valriu, 2010, p.419). Per narrar s'han de tenir en compte diversos factors; segons Abenyà (2020) i Ros (2020) és de gran importància l'oïda, la memòria, la veu, la mirada i l'atenció en el terreny de l'oralitat.

Respecte a la classificació dels diferents tipus de narracions de tradició oral, n'hi ha moltíssimes. En aquesta investigació s'ha optat per seguir la proposta de (Lluch et al., 2000), tot adaptant-la, per tal que, en el qüestionari dirigit als caps dels agrupaments sigui entenedora, donat que és possible que no tinguin formació en literatura. Per tant, es podrien classificar de la següent manera:

- **Contes populars:** narracions en uns espais i temps imprecisos, amb personatges humans generalment anònims o personatges sobrenaturals o fantàstics i plens de repeticions.
- **Llegenda:** l'espai, el temps o els personatges són precisos, històrics o reals, tot i que envoltats d'una bona part de fantasia.
- **Acudit:** forma sintètica de narració en què la importància rau en el desenllaç breu que dona la nota d'humor.
- **Anècdota:** història referida a una persona concreta del grup en què es conta la història.
- **Faules:** rondalles majoritàriament representades per animals, en les quals la saviesa popular exposa un ensenyament o moralitat.

Centrant-nos en els contes populars, aquests tenen unes característiques concretes (Mestres Àvies Recuperadores de Contes, 2020). Són textos anònims, de transmissió oral que succeeixen

en uns espais i temps imprecisos, els personatges humans generalment són anònims i poc caracteritzats, apareixen les repeticions per tal d'assimilar ben bé les accions i els sentiments dels personatges, i segueixen unes pautes que ens mostren els valors (conflicte, desenvolupament i solució). D'aquesta manera, tothom s'hi pot sentir identificat.

A més, Fernández San Emeterio (2024) distingeix dos aspectes dels contes tradicionals: els fixos i els modificables. Els primers són la base argumental de narració, constituïda per les funcions i els arquetips on trobem la trama (el conflicte, el seu desenvolupament i la resolució). Els segons, en canvi, són els motius, aspectes modificables que es poden canviar (a gust de qui l'explica) sense que afecti la història principal.

Per acabar aquest apartat, és interessant fer-ho amb la següent cita que reflecteix la importància de les narracions orals:

Contar-los contes i històries implica parlar directament amb ells [els xiquets] i com no, despertar-los la imaginació, ajudar a desenvolupar la seua capacitat d'escoltar, l'estima per les paraules, els sentiments... Però a més, la narració oral és el millor inici per contagiar-los el plaer de la lectura. (Lluch et al., 2014)

Així doncs, vista la importància de les narracions orals i que aquestes es treballen des de l'escola, ja que el currículum així ho marca, aquest Treball de Final de Màster verificarà si realment en el món del lleure aquestes hi tenen cabuda i de quina manera hi són presents, determinant les percepcions i coneixements dels caps.

4. DISSENY GENERAL DEL PROJECTE

4.1. CONTEXT

La investigació se centra en l'Agrupament Escolta i Guia Pere Quart, com a context de promoció lectora, pel fet que, com s'ha comentat abans n'he format part i, per tant, en tenia una coneixença prèvia i una major accessibilitat respecte d'altres agrupaments. El Pere Quart està situat als locals de la Parròquia Santa Cecília de Barcelona al barri de Sant Gervasi de Cassoles, fent frontera amb el barri del Putxet i el Farró. Les famílies que hi habiten tenen majoritàriament un nivell socioeconòmic mitjà-alt (Institut d'Estadística de Catalunya, 2021) i la gran majoria una titulació acadèmica d'educació superior (Barcelona Dades, 2022).

Pel que fa a la seva creació, va néixer de la fusió entre tres agrupaments el curs 1971-1972 que, per diferents motius es van veure abocats en aquesta situació de necessitat (AEIG Pere Quart, 2024)¹. Actualment, l'agrupament es troba en una situació d'estabilitat i bonança quant als infants que hi assisteixen, ja que les unitats són nombroses, i en certes generacions, hi ha llista d'espera (AEIG Pere Quart, 2024). Ara bé, respecte a l'equip de caps, l'agrupament està vivint un canvi generacional, que ha generat la disminució del nombre de caps i que aquests tinguin molt poca experiència. Aquest curs 2024-2025, l'AEIG Pere Quart compta amb un total de 80 infants i 12 caps.

L'agrupament forma part de Minyons Escoltes i Guies de Catalunya (a partir d'ara MEG), concretament de l'Àrea Muntanya² de la Demarcació³ del Barcelonès (vegeu [annex 2](#)). Per tant, a grans trets comparteix la metodologia escolta presentada anteriorment, a part de comptar amb les seves pròpies tradicions. En tant que forma part de MEG, les persones que assumeixen la tasca de caps és de manera voluntària (Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya, 2024)

La tasca educativa se centra en tres moments: cada dissabte a la tarda d'octubre a juny, durant l'excursió trimestral i els campaments (tres dies els d'hivern, quatre els de primavera i entre set i quinze dies, segons les unitats, a l'estiu). Habitualment els "caus"⁴ es duen a terme al local, un espai ampli, amb un pati extern, una sala gran amb escenari i sales petites per cadascuna de les unitats, incloent-ne una per emmagatzemar material i una per a caps.

Els infants i joves s'estructuren en cinc branques diferenciades que van variant cada any, tenint en compte les diferents generacions.

¹ Informació extreta de la documentació interna de l'agrupament, que per temes de confidencialitat en contenir dades personals de menors, no està disponible als annexos.

² Sots demarcació de la Demarcació del Barcelonès la qual inclou els 19 agrupaments presents en els Districtes de Sarrià-Sant Gervasi, Les corts i Gràcia, Nou Barris, Sant Andreu i part d'Horta-Guinardó.

³ Àrea territorial, que engloba diversos agrupaments. En el cas de Minyons Escoltes i Guies de Catalunya, hi ha vuit demarcacions. Cadascuna disposa dels seus espais de decisió.

⁴ Nom amb el qual es coneix el lloc on du a terme l'activitat de l'agrupament escolta i, per extensió, les estones de dissabte a la tarda, sigui quin sigui l'espai.

Unitat	Abreviatura	Edat	Nº infants	Nº caps
Castors i Llúdrigues	CILL	6-8	8	3
Llops i Daines	LLID	8-11	21	3
Ràngers i Noies Guia	RING	11-14	19	2
Pioners i Caravel·les	PIC	14-17	18	3
Truc	TRUC	17-18	14	1

Taula 2 Caracterització de les unitats de l'Agrupament. Font: Elaboració pròpia.

Cada branca té el seu propi equip de caps⁵ de referència que els acompanya durant tot l'any, però també varia a l'inici de curs, tenint presents els caps que marxen i els joves que pugen de la unitat de Truc per esdevenir caps.

El Consell⁶, format pels caps de totes les unitats, és el motor de l'agrupament. En aquest existeixen quatre càrrecs —caps d'agrupament⁷, responsables pedagògics⁸, tresoreria⁹ i secretària¹⁰— i compta amb comissions anuals i temporals per a poder realitzar totes les tasques. El Consell es reuneix quinzenalment per posar sobre la taula les qüestions logístiques però també les pedagògiques, així com el traspàs de la situació i tasques dels càrrecs. Des de fa varies generacions de caps, s'està treballant en l'elaboració i redacció del Projecte Educatiu d'Agrupament, per establir les bases logístiques, pedagògiques i de funcionament, per a ús intern però també extern, per tal que les famílies i altres entitats entenguin la raó de ser.

⁵ Grup de caps de nombre variable segons la quantitat de caps a Consell format per persones majors d'edats, les quals de forma voluntària, eduquen als infants i joves i, preparen i desenvolupen els caus de dissabte, les excursions i els campaments.

⁶ Manera d'anomenar el grup format per tots els caps de les cinc unitats.

⁷ Càrrec de l'agrupament el qual les seves tasques són de representació externa i interna del Consell de caps, tenir present la legalitat, la comunicació amb famílies i disposar d'una visió global de l'agrupament.

⁸ Càrrec de l'agrupament el qual la seva principal tasca és vetllar per l'aplicació del mètode escolta i la pedagogia dins de l'agrupament. Alhora té present el benestar dels diferents membres que en formen part.

⁹ Càrrec de l'agrupament encarregat de l'economia i els pressupostos d'aquest.

¹⁰ Càrrec de l'agrupament que s'encarrega de la documentació i les subvencions.

4.2. OBJECTIUS I PREGUNTES DE RECERCA

Vista la importància de les narracions orals en el desenvolupament dels infants i la rellevància de l'opció país en les tres opcions de l'escoltisme, en aquest apartat es determinen els objectius i les preguntes proposades en aquesta recerca i que interrelacionen els dos mons.

Objectius

1. Elaborar una diagnosi sobre la presència de la literatura de tradició oral dins l'agrupament.
2. Determinar les percepcions i coneixements dels caps envers la narració oral.
3. Dissenyar propostes de millora per l'agrupament en el context de la promoció lectora.
4. Potenciar l'interès i augmentar el coneixement del Consell de Caps envers aquesta temàtica.

Preguntes de recerca

1. S'expliquen narracions orals? En quins moments i amb quines finalitats?
2. Quants caps compten amb la literatura com a recurs? La presència, la necessitat i el coneixement dels caps envers la literatura de tradició oral.
3. Quina és la selecció de narracions orals? Quins són els criteris de tria i les línies de treball de l'agrupament?
4. Com es podria dinamitzar la literatura de tradició oral dins l'agrupament?

4.3. METODOLOGIA

En aquest apartat s'explica el plantejament metodològic de la recerca, justificat en relació amb els paradigmes teòrics de referència. La investigació està ubicada en la recerca educativa des dels paradigmes crítics amb perspectives decolonials. Se'n concreta el disseny del treball de camp, exposant la idea inicial, el mostreig seleccionat i les tècniques de recollida de dades.

En aquesta recerca, la metodologia que l'emmarca és la crítica, que inclou diferents mètodes i tipus d'investigació. Aquesta prioritza la incidència social de la investigació i l'autoreflexió crítica en el procés investigador. El seu objectiu principal és analitzar críticament els condicionants institucionals i estructurals de l'educació i contribuir a la seva millora, unint la teoria amb la pràctica, on l'investigador fa recerca des de la col·laboració i responsabilitat compartida de tots els implicats (Bisquerra Alzina, 2009, p.83).

Pel que fa a les implicacions metodològiques se situa en els paradigmes decolonials, els quals defugen de models més o menys rígids. Aquests entenen que la transformació de metodologies és fonamental per a la superació d'un coneixement científic al servei de la legitimació dels poders, que deshumanitzen oprimint persones i formes de vida i existència, i en la construcció de nous coneixements i sabers que humanitzin a través de la col·laboració comunitària en la subversió d'aquests poders (De Sousa, citat per Massip Sabater, 2022, p.158). Així doncs, es considera que ha de construir-se en l'ús de metodologies no abstractives, que no investiguin sobre sinó amb. De manera que, la persona que investiga ha de dur a terme exercicis d'autoreflexió per qüestionar-se la seva trajectòria personal, els aprenentatges i la metacognició sobre aquests aprenentatges, com també treballar de manera col·lectiva i horitzontal a través de la reciprocitat, la cooperació, la mutualitat, la complementarietat i la confiança, oblidant les relacions subjecte-objecte (investigar sobre), per centrar-se en les relacions subjecte-subjecte (investigar amb). Per tant, a fi de comprendre en profunditat i transformar la realitat, les investigacions qualitatives, parteixen d'una aproximació que entén la realitat de manera holística. Amb aquest propòsit donen cobertura a la subjectivitat i implicació personal de la persona investigadora en el context en què es desenvolupa la investigació (Bisquerra Alzina, 2009, p.46).

El disseny de la investigació es concreta en diverses fases; el plantejament de la recerca mitjançant la definició dels objectius; la revisió documental per establir unes bases envers les narracions orals i l'escoltisme; la selecció del context i el disseny dels instruments per a la recollida de dades i la seva posterior anàlisi; l'elaboració d'unes propostes de millora (tenint presents els paradigmes decolonials) i, finalment, les conclusions de la recerca.

Selecció de la mostra

La mostra seleccionada per respondre el qüestionari de diagnosi han estat tots els caps de l'AEIG Pere Quart, atès que és l'agrupament del qual la investigadora d'aquest treball en va formar part des del 2013 fins al 2024 i, per tant, en té una major coneixença i accessibilitat respecte a altres espais de lleure. Actualment, com s'ha esmentat amb anterioritat, el conformen un total de dotze

caps, els quals tenen diferents anys d'experiència dins del moviment. Ara bé, s'és conscient que el fet d'haver format d'aquest context, pot condicionar en certa manera la recerca, apareixent una subjectivitat, a causa de les relacions d'amistat i el coneixement previ.

Ahora, també s'ha considerat interessant veure la perspectiva que tenen els tres caps d'agrupament, que formen part de l'Equip d'Agrupament¹¹, ja que són les persones que representen el cau i, per tant, tenen una visió global de la situació dels diferents equips de caps, els projectes interns i les inquietuds i els interessos del Consell. Tot i que aquesta era la idea inicial, a causa de la poca disponibilitat per trobar-se els tres en un mateix horari, s'ha considerat contactar amb el cap d'agrupament que disposa de més experiència en el cau.

Per obtenir una visió més globalitzada de la presència de les narracions orals en l'escoltisme, s'ha optat per veure la situació en quatre altres agrupaments que conformen l'Àrea Muntanya de la Demarcació del Barcelonès, a partir d'un qüestionari a respondre per cada equip de caps de cada unitat.

Finalment, per establir la mirada de l'entitat de Minyons Escoltes i Guies i quines propostes de treball desenvolupen al voltant de les narracions orals, s'havia considerat convenient una entrevista amb la responsable pedagògica de l'Equip Motor¹² de la Demarcació del Barcelonès, tot i que a causa del volum de feina que tenen en aquestes dates, no ha estat possible concertar una data.

Instruments de recollida de dades

La investigació es concreta amb diversos instruments de recollida de dades per a poder assolir els objectius de recerca i contactar amb diversos agents implicats en el context.

Qüestionari als caps de l'AEIG Pere Quart. Aquest qüestionari (vegeu [annex 3](#)) va ser enviat als dotze caps que formen part del Consell de l'AEIG Pere Quart, i es van rebre un total de dotze respostes. L'objectiu d'aquest instrument era obtenir informació sobre la presència de les narracions orals dins de l'agrupament i en les diverses unitats, la percepció dels caps envers aquestes i les necessitats dels diferents membres, per tal de dur a terme una diagnosi del context. Per facilitar-ne la comprensió i la resposta d'aquest, les preguntes estan agrupades en diferents seccions (informació sociològica, narracions orals, línies de treball i formació) i la majoria d'elles són de caselles de selecció.

Qüestionari als equips de caps dels agrupaments de l'Àrea Muntanya. El següent qüestionari (vegeu [annex 4](#)) va ser enviat a un total de quatre agrupaments de l'Àrea Muntanya, per tal que el responguessin cada equip de caps de les diferents unitats. S'esperaven un total de dinou respostes, però finalment s'han assolit només deu. Amb un format molt similar al

¹¹ Equip de persones format pels diversos càrrecs de l'agrupament (caps d'agrupament, responsables pedagògics, tresoreria i secretaria).

¹² Equip format per un mínim de tres persones (un comissari, un secretari o administrador i un responsable pedagògic), que acompanya als diversos caus de la sots demarcació i els representa en els Espais Generals.

qüestionari als caps de l'AEIG Pere Quart, la finalitat d'aquest instrument de recerca era disposar d'una percepció global de la presència de les narracions orals als diferents agrupaments de l'Àrea Muntanya, per poder analitzar si la situació de l'AEIG Pere Quart és similar a la resta d'agrupaments de la zona.

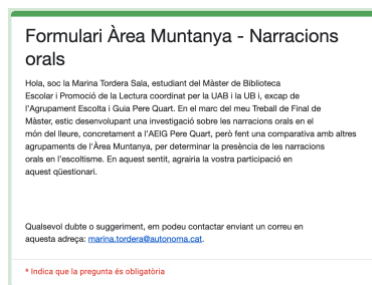
Formulari AEIG Pere Quart - Narracions orals

Hola, soc la Marina Tordera Sala, estudiant del Màster de Biblioteca Escolar i Promoció de la Lectura coordinat per la UAB i la UB i, escapat de l'Agrupament Escolta i Guia Pere Quart. En el marc del meu Treball de Final de Màster, estic desenvolupant una investigació sobre les narracions orals en el món del leure, concretament a l'AEIG Pere Quart. En aquest sentit, agrairia la teua participació en aquest qüestionari per realitzar una diagnosi del context.

Qualsevol dubte o suggeriment, em pots contactar enviant un correu en aquesta adreça: marina.tordera@uab.cat.

* Indica que la pregunta és obligatòria

II-lustració 1 Qüestionari AEIG Pere Quart.

Formulari Àrea Muntanya - Narracions orals

Hola, soc la Marina Tordera Sala, estudiant del Màster de Biblioteca Escolar i Promoció de la Lectura coordinat per la UAB i la UB i, escapat de l'Agrupament Escolta i Guia Pere Quart. En el marc del meu Treball de Final de Màster, estic desenvolupant una investigació sobre les narracions orals en el món del leure, concretament a l'AEIG Pere Quart, però fent una comparativa amb altres agrupaments de l'Àrea Muntanya, per determinar la presència de les narracions orals en l'escollisme. En aquest sentit, agrairia la vostra participació en aquest qüestionari.

Qualsevol dubte o suggeriment, em podeu contactar enviant un correu en aquesta adreça: marina.tordera@uab.cat.

* Indica que la pregunta és obligatòria

II-lustració 2 Qüestionari Àrea Muntanya.

Focus grup amb els Caps d'Agrupament AEIG Pere Quart. Amb aquest instrument de recollida de dades (vegeu [annex 5](#)), l'objectiu era poder aconseguir una visió global sobre la situació de l'agrupament en l'actualitat des de la mirada dels responsables. Poder percebre les inquietuds, les motivacions, les experiències, els recursos i les sensacions de la resta de caps i els infants envers les narracions orals per a poder començar a dissenyar les propostes d'intervenció (vegeu [annex 6](#)).

Buidatge de dades

Les dades obtingudes en els qüestionaris s'han bolcat en un full de càlcul per posteriorment analitzar-les. En aquesta línia, s'han codificat les diferents respostes, per tal de poder-les identificar fàcilment. D'aquesta manera, les respostes de l'AEIG Pere Quart, s'han codificat especificant quin instrument és amb Q de qüestionari, la F o la M segons el gènere i amb un número per identificar la persona, l'edat del cap i la unitat de la qual és dirigent. En canvi, l'entrevista s'ha codificat amb la E d'entrevista, la F o M segons el gènere i el número d'identificació de la persona, l'edat, i CA per fer referència al càrrec que ocupa (Cap d'Agrupament).

En el cas de les respostes del qüestionari dels equips de caps de l'Àrea Muntanya, el codi establert fa referència a la Q de qüestionari, l'abreviació de l'agrupament (MR: AEIG Montserrat Roig, SI: AEIG Sant Ignasi, S: AEIG Santa Maria-Santa Agnès i BJB: AEIG Bonanova-Joan Bosco) i la unitat de la qual són caps (CILL: Castors i Llúdrigues, LLID: Llops i Daines, RING: Ràngers i Noies Guia, PIC: Pioners i Caravel·les, TRUC: Truc i CALL: per la fusió de les unitats de Castors i Llúdrigues i Llops i Daines).

Anàlisi i interpretació de les dades

L'anàlisi i interpretació de les dades s'ha realitzat a partir dels objectius i preguntes de recerca, establint les següents categories: presència de les narracions orals, selecció i criteris de selecció, formació i línies de treball, i coneixements i capacitats.

5. DIAGNOSI DE L'ENTORN DE PROMOCIÓ

5.1. PROMOCIÓ I DISCUSSIÓ DELS RESULTATS

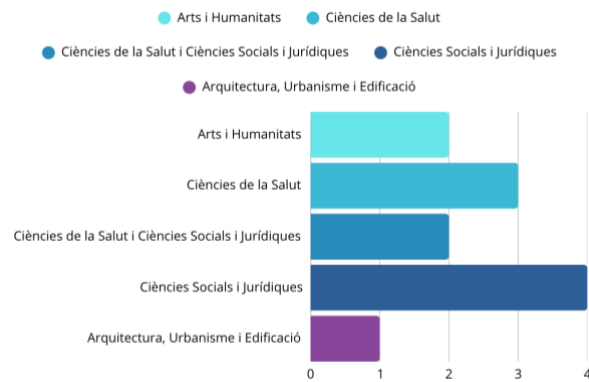
Els resultats obtinguts mitjançant els diversos instruments de recerca presentats a l'apartat de metodologia, es presenten i s'exposen vinculant-los amb el marc teòric establert amb l'objectiu de respondre les preguntes de recerca plantejades en el disseny general del projecte.

Pel que fa al corpus de dades, s'analitzaran l'entrevista realitzada al cap d'agrupament de l'AEIG Pere Quart i les preguntes amb resposta oberta dels qüestionaris proposats al Consell de caps del mateix cau i als equips de caps dels altres quatre agrupaments estudiats de l'Àrea Muntanya, com a dades qualitatives i, l'anàlisi de les respostes quantificables, en el cas de les dades quantitatives.

Prèviament a l'anàlisi dels resultats, cal ser conscients que en el cas de l'AEIG Pere Quart la mostra és reduïda, però contempla la totalitat del Consell actual. En el cas de la mostra dels agrupaments de l'Àrea Muntanya, també és poc nombrosa atès que no s'han rebut totes les respostes esperades, però s'ha intentat que aquest fet no influencés a la recerca. Altrament, en ser una investigació etnològica, les respostes poden estar influïdes per la percepció i subjectivitat dels enquestats. Finalment, els resultats presentats fan referència a la situació actual dels agrupaments durant el curs actual 2024-2025, però aquests poden ser diferents l'any que ve, ja que cada any hi ha relleus generacionals dins dels Consells que poden influir en els resultats. Així doncs, els resultats es presenten amb el major rigor possible, però sent conscients de les limitacions pròpies d'aquest univers estadístic.

Perfil de la mostra

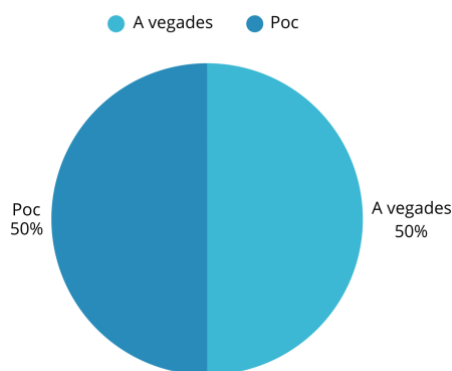
En primer lloc, es presenta el perfil de la mostra. El qüestionari als caps de l'AEIG Pere Quart ha estat respost per un total de dotze caps —sis noies i sis nois— els quals tenen entre 19 i 24 anys. La majoria d'ells tenen molt recorregut dins de l'agrupament, ja que van entrar-hi com a infants a les unitats més petites (menys dues persones que van començar a participar-hi directament com a caps). Ara com a caps porten entre un i sis anys, sent la moda el primer any de cap seguit dels dos anys. Per tant, trobem que és un Consell molt nou, amb molta experiència en el moviment, però poca com a dirigents de les activitats. Agrupats per àmbits de coneixement, la formació dels caps de l'actual Consell està distribuïda de la següent manera:

Gràfic 1. Formació dels caps agrupats per àmbits de coneixement.

Presència de les narracions orals a l'AEIG Pere Quart

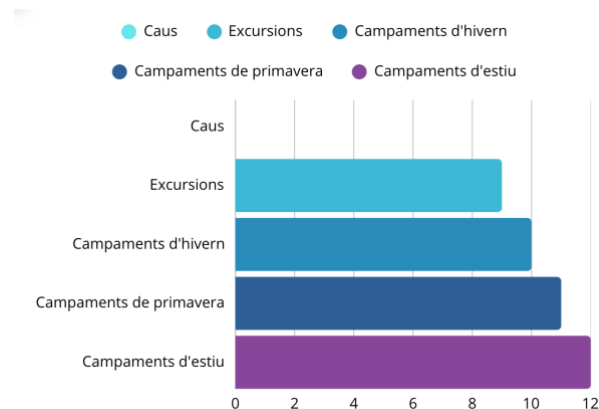
Tal com es pot observar en el gràfic, la meitat dels caps afirma que explica narracions orals poc o a vegades, no trobant-ne cap que n'expliqui habitualment o mai. D'aquesta manera, podem concloure que és una pràctica existent a l'agrupament, però que no es troba del tot consolidada.

Gràfic 2 Freqüència amb la qual expliquen narracions orals els caps de l'AEIG Pere Quart.

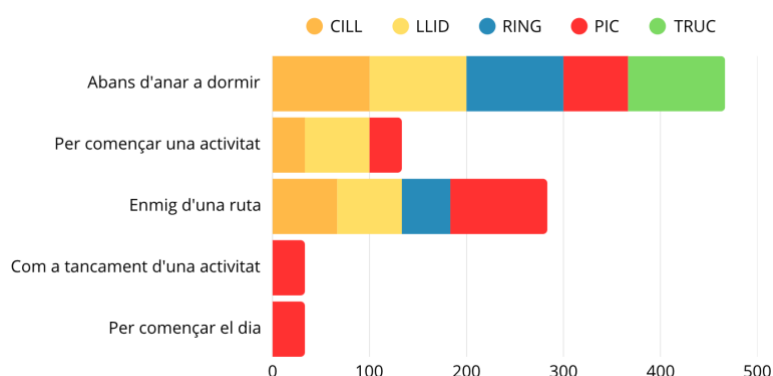
El 91,66% dels caps que van ser infants al cau, recorden que els expliquessin narracions orals. Tan sols el 8,33% no recorda que n'expliquessin. Aquest fet ens exposa que fa unes generacions els caps ja les tenien en compte com a recurs en el món del lleure, però ens faltaria saber amb quina constància i de quines es tractaven.

Respecte als espais on a l'AEIG Pere Quart s'expliquen narracions orals, destaquen els campaments d'estiu, seguits dels campaments de primavera i finalment els d'hivern. A les excursions tenen molt poca presència i als caus de dissabte les narracions són inexistents. Aquestes diferències es poden deure al fet que durant els campaments es creen els eixos d'animació els quals propicien les narracions orals, perquè els caps disposen de més temps amb els infants i hi ha una diversitat de moments —els espais de dormir i més estones lliures— en comparació als caus de dissabte.

Gràfic 3 Espais on expliquen narracions orals els caps de l'AEIG Pere Quart.

Si ens centrem en quins moments escullen els caps per explicar-ne, podem constatar que a totes les unitats s'empren *Abans d'anar a dormir* i a quasi totes *Enmig d'una ruta*, exceptuant la unitat de Trucs. *Per començar una activitat* és una opció que només apareix a les dues unitats més petites de l'agrupament. *Com a tancament d'una activitat* i *Per començar el dia* són opcions que només ha marcat un dels caps de Pioners i Caravel·les. D'aquesta manera, podem veure que es tenen associades les narracions orals en els moments d'abans d'anar a dormir i en espais com la ruta, en els quals s'hi passa molta estona i poden sorgir de manera espontània. Per contra, sembla que quan se les han de preparar, les unitats més petites les utilitzen per començar una activitat, ja que les narracions els acompanyen a situar els infants en aquest espai i món, i a les unitats més grans com a tancaments d'activitats, potser per fer una reflexió final de què s'enduen de l'activitat.

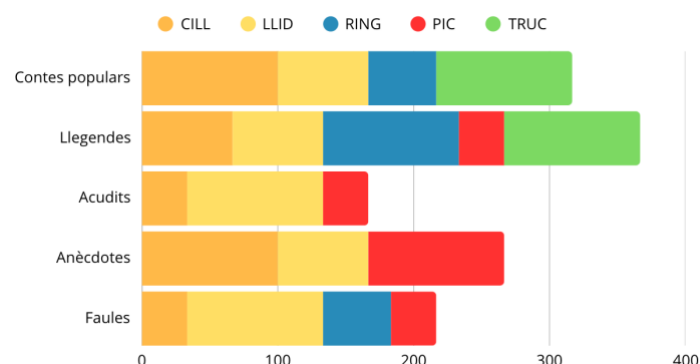

Gràfic 4 Moments en què s'expliquen narracions orals els caps de l'AEIG Pere Quart.

Les tipologies de narracions orals que expliquen més són les anècdotes juntament amb les llegendes, seguides dels contes populars, les faules i finalment els acudits. A les unitats més petites, tenen presència totes les tipologies de narracions orals, però a mesura que ens anem apropant a les unitats de major edat, van disminuint, ja que a Ràngers i Noies Guia només s'expliquen contes populars, llegendes i faules, a Pioners i Caravel·les totes les tipologies menys els contes populars, però en menys mesura i, a Trucs, només contes populars i llegendes. En

aquest sentit, es confirma el que comenta (EM1, 24, CA), «Crec que sí que canvien, tant els espais com l'estona que ho fas, però crec que el que canvia principalment, és el tipus de narració oral que expliques», quan se li preguntava per les diferències de les narracions orals segons les unitats.

S'ha de tenir en compte que aquestes dades fan referència a les actuacions dels caps, però és possible pensar que entre els infants i joves, a mesura que van creixent deixen de tenir importància en les converses els contes populars, les llegendes i les faules, i guanyen rellevància els acudits i les anècdotes.

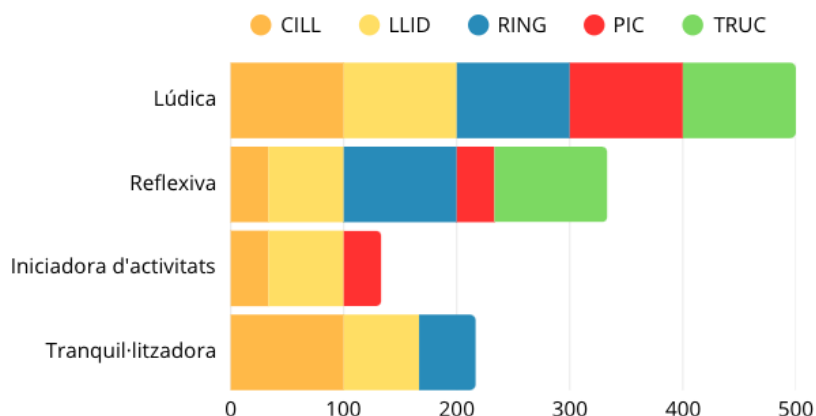

Gràfic 5 Tipologies de narracions orals que expliquen els caps de l'AEIG Pere Quart.

Tots els caps de l'agrupament, han respost que utilitzen les narracions orals amb una finalitat *lúdica*. És possible que aquest resultat sigui així, perquè l'escoltisme forma part del lleure i, per tant, s'associen les activitats que es duen a terme amb el gaudi.

La finalitat *reflexiva* també apareix a totes les unitats, però amb menys presència. Pot ser que sigui perquè els caps estiguin treballant l'opció *Persona* del marc de referència de les tres opcions de l'escoltisme, explicades anteriorment al marc teòric. D'aquesta manera, sembla que la percepció dels caps és que les narracions orals fomenten el creixement i desenvolupament de les persones coincidint amb el que afirma Abenyà (2020, p.36) respecte que «els contes ens obren la porta a la imaginació, al descobriment del món i al coneixement d'un mateix», tenint un gran valor per l'escoltisme, ja que poden incidir en l'opció *Persona*.

Com a *Iniciadora d'activitats* apareix a les unitats petites, però també a Pioners i Caravel·les. Per acabar, la finalitat *tranquil·litzadora* la marquen els caps de Castors i Llúdrigues, les de Llops i Daines i Ràngers i Noies Guia. El fet que coincideixi amb les unitats d'edats més petites, potser és perquè són les unitats on els infants necessiten més moviment i els costa trobar moments de calma. Alhora són les unitats en les quals els infants s'enyoren més de les famílies durant els campaments, i la finalitat tranquil·litzadora, pot ser una eina pels caps per acompanyar als infants que ho necessiten.

Gràfic 6 Finalitats amb què expliquen les narracions orals els caps de l'AEIG Pere Quart.

Selecció i criteris de selecció

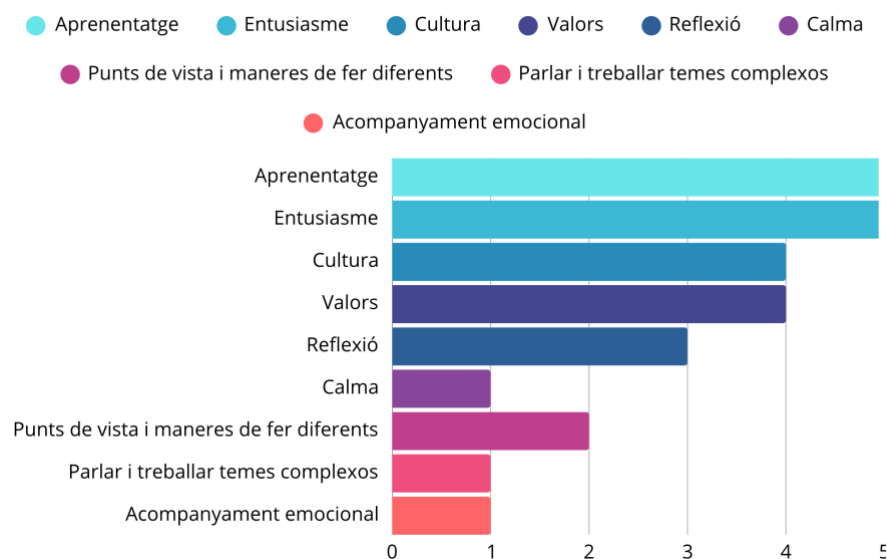
La selecció de narracions orals està composta per les anècdotes personals dels caps, d'algunes que busquen per internet relacionades amb l'eix d'animació i algunes que s'inventen segons les necessitats, però no hi ha una selecció clara del corpus de les narracions a l'AEIG Pere Quart.

La tria es du a terme segons el tema del que volen reflexionar, buscant que representi els valors que volen transmetre als infants del cau, les que han escoltat ells que recorden, que guiï als infants a començar les activitats del grup i valorant què pot aportar a nivell pedagògic. En aquesta línia, un cap afirmava que «Depenent de les necessitats del grup, per exemple si és un grup que necessiten parlar-se amb més respecte explico històries les quals treballin valors que el grup necessiti reforçar» (QM6, 19, LLID). Alhora tenen presents tant les històries reals com les versions fetes més recentment per modificar certs aspectes amb els quals no estan tan d'acord.

Així doncs, podem afirmar que no hi ha uns criteris de selecció clars que acompanyin a la tria de narracions orals comuns a l'agrupament, deixant a la llibertat individual la responsabilitat de la selecció. D'aquesta manera, tampoc hi ha un seguiment que acompanyi als infants des de les unitats més petites a les més grans, tenint en compte el procés cognitiu dels infants.

Respecte als motius pels quals consideren que els seus cocaps actuals o d'anys anteriors n'expliquen, destaquen la necessitat dels infants per tranquil·litzar-se, voler distreure'ls, per la pròpia experiència d'haver-ne viscut com a infants, pel vincle que es genera entre caps i infants i perquè «al final és una manera de treballar a nivell pedagògic a la vegada que fas cultura» (QF6, 20, LLID). Així com apareix l'experiència de portar més anys com a cap «la confiança que té una persona que porta més anys fent això d'explicar qualsevol cosa, potser a alguns d'aquests caps més nous, no els és tan fàcil» (EM1, 24, CA) i el contacte amb infants més petits en altres espais com a condicionant a explicar-ne més.

Tots els caps del Consell, consideren que les narracions orals són rellevants en el món del lleure, i en referència al fet què creuen que poden aportar-hi, analitzant les contribucions en respostes obertes podrien dividir-se en nou blocs, segons a què fan referència:

Gràfic 7 Concepcions de les aportacions dels caps de l'AEIG Pere Quart de les narracions orals en el món del lleure agrupades per blocs.

D'aquesta manera, donen una gran importància a l'aprenentatge i al gaudi, alhora que a la cultura i els valors, tal com expressa (QF3, 21, RING) «Són una eina fonamental per poder transmetre coneixement, valors i fer reflexionar als infants de manera lúdica. A més aquestes històries no s'obliden i, per tant, el coneixement es manté.» Aquestes finalitats coincideixen amb el que afirmen Valriu (2010, p.284), respecte que són «una via immillorable de la transmissió de pensaments i d'experiències [...] per vehicular la moral, l'ètica i l'estètica que calia fer arribar als infants i joves» i (Abenyà, 2020; Mestres Àvies Recuperadores de Contes, 2020) en la importància que «reflecteixen la sensibilitat de la cultura pròpia i ens arrelen a la nostra terra i al nostre país».

També fan referència al que comenta Martínez (2017) d'exposar als infants i joves en un context en què poden experimentar aquestes emocions sabent que estan en un espai segur com afirma (QM6, 19, LLID): «Parlar i treballar temes complexos des d'una visió indirecta i sense confrontar a la unitat».

Formació i línies de treball

Respecte a les línies de treball, la majoria desconeixen si hi ha una línia de treball des de Minyons Escoltes i Guies i afirmen que no hi ha una línia de treball en el propi agrupament en aquest àmbit. Tanmateix, nou dels caps consideren que sí que seria important tenir-la, mentre dos d'ells no i un cap no ho acaba de tenir clar. Perquè tal com comenta EM1, 24, CA, «quan hi ha canvis generacionals molt grans, com el que ens estem trobant al nostre cas en l'agrupament, això ho dificulta molt perquè estem trobant-nos que hi ha unitats que no tenen cap referent d'anys

anterior, sinó que tothom és bastant nou», per tant, en cas de tenir una línia establerta els caps disposarien d'unes pautes de com introduir les narracions orals en el món del lleure.

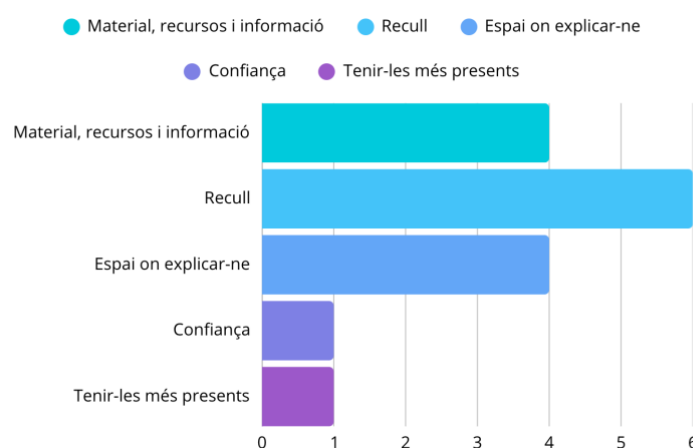
Cap d'ells ha rebut formació en les narracions orals, ja sigui en l'àmbit de l'escoltisme, l'àmbit personal o l'àmbit acadèmic. Aquest fet pot ser a causa que no és una línia que es treballi a les formacions de monitors de lleure de l'Escola de Formació de Minyons Escoltes i Guies, per la qual passen la majoria dels caps i perquè cap d'ells està realitzant o ha realitzat estudis relacionats amb educació. De la mateixa manera, no hi ha cap dels caps que estigui format en literatura infantil i juvenil.

Ara bé, les expectatives de futur són esperançadores, ja que set dels caps consideren que sí que els agradaria rebre informació o materials envers les narracions orals en contraposició dels cinc caps que els hi és indiferent. Curiosament, els caps que els agradaria rebre'n, són els que actualment són els responsables de les unitats més petites del cau, i els cinc caps que els hi és indiferent, porten Pioners i Caravel·les i Truc, on les narracions orals tenen menys presència.

Coneixements i capacitats

Hi ha caps que afirmen que no se senten capaços d'explicar narracions orals, d'altres que sí i que els agrada explicar-ne quan se les saben. No obstant això, consideren que no en coneixen gaires, que és un aspecte que s'ha anat perdent al cau i que cada vegada costa més de recuperar.

Les necessitats que expressen en una resposta oberta per sentir-se segurs per explicar-ne es poden dividir en cinc blocs, després d'haver-les analitzat:

Gràfic 8 Necessitats dels caps de l'AEIG Pere Quart agrupades per blocs.

D'aquesta manera, podem afirmar que la principal necessitat és adquirir un corpus de narracions orals i més material, recursos i informació, ja que consideren que no en disposen de suficient per poder-ne explicar amb seguretat, tal com exposa (EM1, 24, CA): «per mi seria tenir un recull, potser d'aquestes narracions i donar-li més importància o marcar espais com a cau que volem

que hi hagi narracions orals.». També, els falta espai on explicar-ne, on els escoltin i sigui un espai de calma i seguretat. Ara bé, tal com exposa (EM1, 24, CA), «jo crec que el cau és un lloc que dona molt a què hi pugui haver-hi narracions orals. Al final tenim moltes estones d'anar a dormir, que per mi és un context perfecte, o d'àpats o així, en què sempre estem en rotllana. Per tant, ens veiem les cares tots uns als altres i és més fàcil aquestes narracions que es puguin donar i que arribin més a tothom». Doncs, potser no és que faltin aquests espais sinó saber-los aprofitar, generar i confiar en les capacitats d'un mateix per començar a narrar. Alhora, cal remarcar la següent necessitat: «Crec que principalment ser conscients que volem que hi hagi narracions orals, per què ho volem i fer que hi siguin. I crec que si aconseguim això, ja guanyarien molta importància.» feta per (EM1, 24, CA), en la qual se'n pot extreure que si el Consell ho veu com una necessitat i ho treballa de manera conjunta, poden tenir molta més incidència en aquest espai.

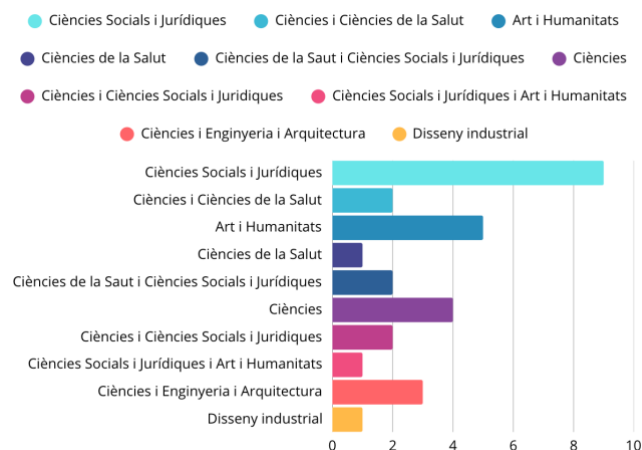
Tanmateix, seria interessant que, vista la manca de material, recursos i informació dels caps respecte a les narracions orals, si volem que tinguin presència en els agrupaments per treballar l'opció país del mètode escolta, caldria des de l'entitat oferir material i espais de formació.

Agrupaments Àrea Muntanya

L'anàlisi dels resultats se sustenta amb les dades obtingudes, però cal tenir en compte que les conclusions extretes no poden determinar la presència de les narracions orals a tots els agrupaments i unitats, ni les percepcions i coneixements dels caps, ja que es tracta d'una mostra petita, en haver-se obtingut deu respostes de les dinou esperades. Ara bé, aquest fet també és un reflex de la situació en els agrupaments, els quals van desbordats de feina, compaginen els estudis, la feina i el voluntariat, i sovint no tenen temps de mirar més enllà de la tasca educativa del dia a dia.

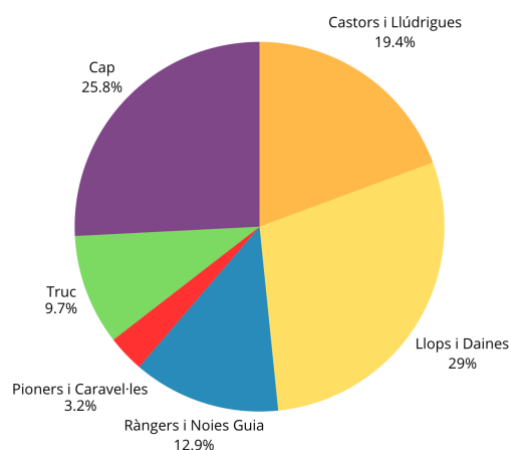
Perfil de la mostra

El qüestionari ha estat respost pels equips de caps de deu unitats —3 Castors i Llúdrigues, 2 Llops i Daines, 2 Pioners i Caravel·les, 2 Truc i 1 Callos (fusió de Castors i Llúdrigues i Llops i Daines per manca de caps al Consell)— de quatre agrupaments de l'Àrea Muntanya de la Demarcació del Barcelonès. El nombre de caps per unitat varia entre una i cinc persones, amb edats compreses entre els 18 i els 24 anys. Si ens centrem en els seus estudis, agrupats per àmbits de coneixement, la formació dels caps d'aquests quatre agrupaments estaria distribuïda d'aquesta manera:

Gràfic 9 Formació dels caps dels agrupaments enquestats de l'Àrea Muntanya agrupats per àmbits de coneixement.

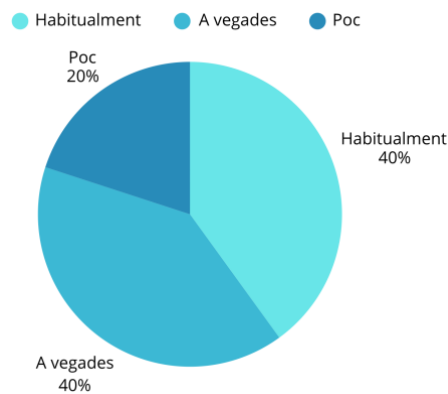
Respecte al seu recorregut dins de l'escoltisme, trobem que molts dels caps van entrar a les unitats més petites, però una gran majoria directament com a caps i porten entre un i sis anys duent a terme aquesta tasca educativa. Del 74,2% dels caps que van ser infants a l'agrupament, el 100% recorden que els expliquessin narracions orals quan eren infants.

Gràfic 10 Unitat en la qual van entrar al cau els caps enquestats de l'Àrea Muntanya.

Presència de les narracions orals als agrupaments de l'Àrea Muntanya

Pel que fa a la freqüència sobre si expliquen narracions orals com a caps, podem observar que cap de les unitats no n'explica *mai* i que, en algunes unitats se n'expliquen *habitualment*. Tot i això, no es pot identificar cap patró que ens mostri que en certes unitats se n'expliquin més que d'altres, ja que aquesta opció apareix tant a Castors i Llúdrigues com a Pioners i Caravel·les i Truc. Per tant, sembla que en altres agrupaments de la mateixa zona les narracions orals tinguin més presència que a l'AEIG Pere Quart, en el qual l'opció *habitualment* no apareixia.

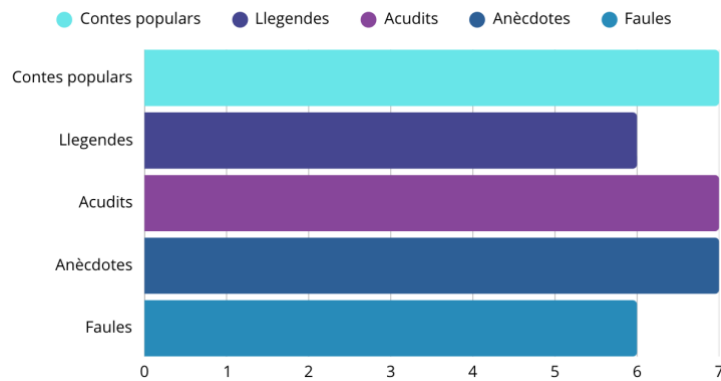

Gràfic 11 Frequència amb la qual expliquen narracions orals els caps dels agrupaments enquestats de l'Àrea Muntanya.

Posant el focus en els espais on s'expliquen, podem observar que a totes les unitats dels diversos agrupaments en fan ús durant els campaments d'estiu, als de primavera i a les excursions, però, en canvi, en els caus només n'expliquen els Llops i Daines del Montserrat Roig, les unitats de l'AEIG Sant Ignasi i l'AEIG Santa Maria-Santa Agnès. Al llarg dels campaments d'hivern, només n'expliquen les unitats de l'AEIG Sant Ignasi, per tant, caldria saber si és que la resta d'agrupaments no n'expliquen, o és que no realitzen aquests campaments.

Tal com passava en l'AEIG Pere Quart, totes les unitats n'expliquen *abans d'anar a dormir*, menys els Pioners i Caravel·les i Llops i Daines del Montserrat Roig. D'altra banda, *per començar una activitat o enmig d'una ruta*, també són moments molt escollits pels caps, ja sigui a les unitats petites com a les més grans de l'agrupament. Com a *tancament d'activitats*, és un moment que només és present a les unitats petites i, finalment, cap dels equips de caps n'explica *per començar el dia*.

Quant a les tipologies de narracions, no n'hi cap que estigui present a totes les unitats de tots els agrupaments de manera clara, però totes tenen presència als agrupaments en més o menys unitats. Aquest fet, potser és a causa dels interessos i coneixements dels caps, ja que no segueixen una línia pedagògica i queda a criteri dels caps o a causa del context dels infants els quals demanen més una tipologia que d'altra. Tot i això, els *contes populars* són els que tenen més presència a les unitats, els quals només no s'expliquen a Castors i Llúdrigues i Pioners i Caravel·les de l'AEIG Sant Ignasi.

Gràfic 12 Tipologies de narracions orals que expliquen els caps dels agrupaments enquestats de l'Àrea Muntanya.

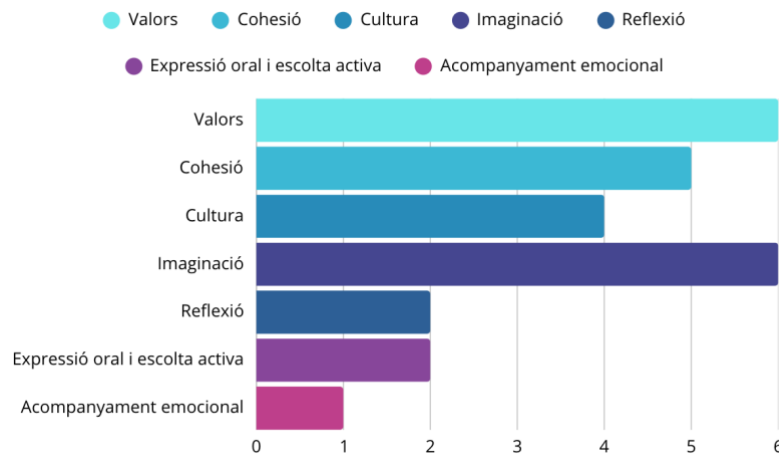
La finalitat amb la qual s'expliquen les narracions orals varia segons la unitat i segons el cau, ja que no tots els equips de caps tenen les mateixes percepcions. Ara bé, a grans trets la finalitat *lúdica*, *reflexiva* i *tranquil·litzadora* són les que més equips de caps han seleccionat, seguides de la *iniciadora d'activitats* que tant l'han marcat equips de caps de Castors o Llúdrigues i Llops i Daines, com els Pioners i Caravel·les i Truc de l'AEIG Sant Ignasi. Amb finalitat *pedagògica*, només l'ha marcat l'equip de caps de Truc de l'AEIG Santa Maria-Santa Agnès.

El 77,8% dels caps consideren que la manera en com expliquen les narracions orals entre l'equip de caps no és equitativa, pel fet que aquesta depèn dels recursos i interessos personals, del gènere dels caps i la creativitat què cadascú tingui. Per tant, pot ser que hi hagi caps que disposin de més facilitat que d'altres. Alhora, els caps de l'AEIG Montserrat Roig, comenten que hi ha una altra variable en el seu cas, ja que hi ha molts caps que són de les Balears i, en conseqüència, poden aportar noves narracions que aquí no són conegudes: «3 caps són de les Balears i les llegendes poden ser diferents o noves» (QMR, LLID).

Selecció i criteris de selecció

La selecció de les narracions és molt important perquè són les que després s'oferiran als infants i joves i, per tant, és important que aquesta tingui un sentit, una coherència i una qualitat. Alhora cal tenir present el context, el desenvolupament dels infants i el bagatge d'aquests. Els diversos agrupaments de l'Àrea Muntanya que han estat enquestats, en les seves contribucions han expressat que la selecció es fa segons la temàtica, els aspectes i valors que volen treballar, tenint en compte el context, l'edat dels infants i la reflexió que en volen extreure. De la mateixa manera, fan recerca per internet, parteixen de les seves experiències personals i dels recursos que tenen a l'abast. A més, molts expressen que també se n'inventen: «Hem vist que els contes orals que més ens sabem com la Blancaneus, la Ventafocs i d'altres, cauen en tòpics masculistes d'entre molts altres i decidim no explicar-los. Molts cops, senzillament ens inventem històries de bona nit.» (QMR, CILL). Per tant, podem determinar que els agrupaments no disposen d'uns criteris comuns de selecció entre les diverses unitats i agrupaments envers les narracions orals, si no que cada equip de caps i agrupament fa la selecció segons el seu parer.

El 100% dels enquestats consideren que les narracions orals són rellevants en el món del lleure i les diverses intervencions sobre què poden aportar es poden dividir en set blocs diferents, els quals alguns són compartits amb les percepcions dels caps de l'AEIG Pere Quart i d'altres aporten noves mirades.

Gràfic 13 Concepcions de les aportacions dels caps dels agrupaments enquestats de l'Àrea Muntanya de les narracions orals en el món del lleure agrupades per blocs.

En aquest sentit, veiem com el bloc aprenentatge, entusiasme i calma de l'AEIG Pere Quart no hi apareixen, però, en canvi, es posen en valor la cohesió, la imaginació i l'expressió oral i l'escolta activa com a novetats: «Sobretot amb els petits donen sensació de seguretat i de pertinença molt important per integrar-se i fer-se seu el moviment» (QSI, TRUC).

Les percepcions comunes entre els caps de l'AEIG Pere Quart i les dels altres equips de caps de l'Àrea Muntanya són la utilitat per transmetre valors, siguin els de l'escoltisme o els de la societat, i el lligam amb la cultura del país tal com expressen (QSI, PIC): «És una manera de protegir i potenciar el català com a llengua minoritària i símbol d'identitat, també fomenta la cohesió i coneixença entre les integrants de la branca, i pot ajudar a l'educació en valors dels infants.». Alhora també es fa referència a la facilitat amb la qual ens permeten arribar a reflexions i com a eina per acompanyar emocionalment als infants i joves dels agrupaments.

En cap cas, sembla que les aportacions en el món del lleure puguin ser entre els propis caps, sinó que sempre són dirigides als infants i joves. Ara bé, (EM1, 24, CA), afirmava que «si ajudes que entre caps passin bones estones, també tenir la sensació que això pot fer que els infants tinguin bones estones», referint-se al que poden aportar les narracions orals en el lleure.

En aquest sentit, l'aportació de (QMR, PIC), és una bona síntesi de les percepcions dels caps envers les narracions orals.

Les narracions orals poden aportar molt en el món del lleure: fomenten la imaginació, transmeten valors d'una manera propera i significativa, creen vincle entre qui explica i

qui escolta, i afavoreixen l'expressió oral i l'escolta activa. A més, són una eina educativa potent per treballar emocions, identitat i cohesió de grup d'una manera lúdica.

Formació i línies de treball

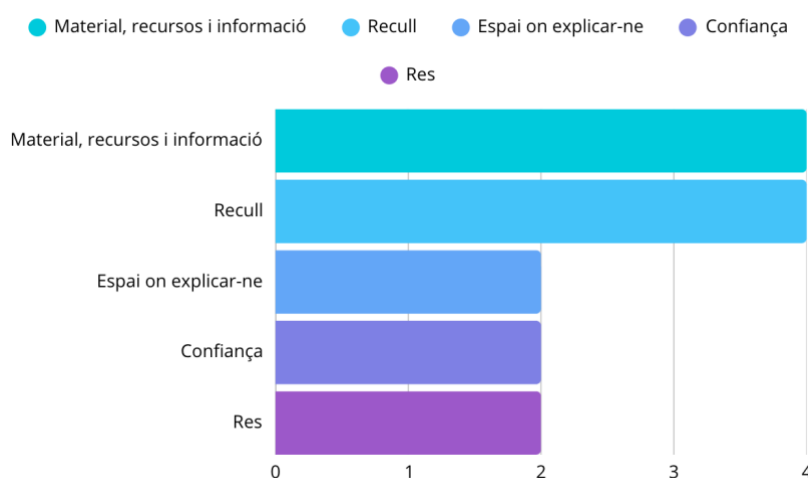
Tots responen que o no coneixen la línia de treball de Minyons o la desconeixen. A més, cap dels agrupaments disposa d'una línia de treball específica envers aquest aspecte, tot i que tres dels quatre caus consideren que seria interessant tenir-la.

Dels caps enquestats, un 43,3% considera que sí que ha rebut formació sobre narracions orals, i un 55,6% que no n'ha rebut en cap àmbit de la seva vida. Dels caps que consideren que han rebut formació, un 69,2% ha estat en l'àmbit de l'escoltisme i especifiquen que n'han rebut si es consideren narracions orals les danses tradicionals o les cançons. El 23,07% en l'àmbit personal i el 7,69% en l'àmbit acadèmic coincidint que està estudiant el grau d'Educació Primària.

Només el 6,6% dels caps enquestats han cursat una formació de literatura infantil i juvenil, i coincideix amb una de les persones que està estudiant el doble grau d'Educació Infantil i Primària i l'altra el grau d'Estudis Literaris. El 93,3% no ha rebut cap formació en aquest àmbit. Ara bé, de la mateixa manera que passava a l'AEIG Pere Quart hi ha esperança, ja que al 100% dels caps els agradaria rebre formació o materials sobre les narracions orals per millorar la seva pràctica educativa.

Coneixements i capacitats

La majoria dels caps se senten capaços d'explicar narracions orals, però comenten que «ens falten més contes, especialment actualitzats pel que fa a àmbits com gènere o orientació sexual» (QS, CALL). Respecte a què els podria ajudar a sentir-se més segurs, hi ha equips de caps que consideren que no necessiten gaire cosa, ja que «els nens petits són un públic prou senzill i entregat en aquest sentit» (QSI, CILL), però els altres fan referència als mateixos blocs que els caps de l'AEIG Pere Quart, tal com es pot observar en el següent gràfic:

Gràfic 14 Necessitats dels caps dels agrupaments enquestats de l'Àrea Muntanya agrupades per blocs.

Al mateix temps, fan una distinció entre les diverses unitats, ja que (QSI, PIC), exposen que els cal «Saber com utilitzar els contes populars i les llegendes amb branques grans. Pensem que són un símbol crucial de la identitat catalana i sentim que, a mesura que els infants creixen, es deixen d'usar com a recurs». Per tant, pot existir una dificultat quan s'és cap d'unitats més grans, perquè no se sap de quina manera incloure les narracions orals en la tasca educativa. En aquesta línia, (QMR, PIC), comenten que «Ens agradaria compartir més narracions entre caps i crear un petit recull per inspirar-nos mútuament segons les edats i els moments del curs.»

5.2. SÍNTESI DELS RESULTATS

En aquest apartat s'exposa la síntesi dels resultats presentats en l'anterior punt, permetent d'aquesta manera tenir una concepció global de la presència de les narracions orals a l'AEIG Pere Quart i els coneixements i percepcions dels caps en relació amb altres agrupaments de la zona.

Presència de les narracions orals: moments i finalitats

Les narracions orals tenen presència a l'AEIG Pere Quart, però d'una manera i amb una freqüència diferent segons l'equip de caps i la unitat, perquè no hi ha una línia de treball de comuna. En els altres agrupaments enquestats, hi ha una major presència, ja que els caps n'expliquen amb més assiduïtat. També, fa generacions que tenen presència dins del moviment escolta, pel fet que la majoria dels caps que han estat infants i joves en aquests agrupaments, recorden que els seus caps els hi expliquessin.

Respecte als espais en què s'expliquen a l'AEIG Pere Quart destaquen els campaments d'estiu, seguits dels de primavera i finalment els d'hivern. A les excursions hi ha menys freqüència, i en els caus són inexistents. En els altres quatre agrupaments, les dades són similars, tot i que amb menys quantitat als campaments d'hivern (caldrà saber si és que no n'expliquen o és que no en duen a terme) i, en canvi, sí que tenen presència als caus.

Si ens centrem en els moments, la majoria dels caps en fan ús abans *d'anar a dormir* i *enmig d'una ruta*, independentment de les unitats. Ara bé, quan es tracta d'emprar-les *per començar activitats*, només ho fan els caps de les unitats petites i *com a tancament d'una activitat*, els caps de les unitats grans.

Pel que fa a les tipologies de les narracions orals, totes tenen presència en alguna unitat, però no existeix un patró clar que ens permeti identificar tendències en les quals alguna tipologia tingui més presència a una unitat o una altra. En el cas de l'AEIG Pere Quart, a les unitats de Castors i Llúdrigues i Llops i Daines, hi ha més diversitat de tipologies respecte a les altres unitats, però als altres agrupaments la situació no és la mateixa, atès que no apareix aquest patró.

Quant a les finalitats, tots els caps de l'AEIG Pere Quart n'expliquen amb una finalitat *lúdica*, i amb una finalitat *reflexiva*, present a totes les unitats, però no per tots els caps. Aquestes finalitats coincideixen amb les escollides pels altres agrupaments, tot i que varien segons la unitat i l'agrupament. Les finalitats *iniciadora d'activitats* i *tranquil·litzadora*, només apareixen en les tres primeres unitats de l'agrupament, molt possiblement a causa les característiques evolutives d'aquestes edats i les seves vivències al cau.

Els caps de l'AEIG Pere Quart creuen que hi ha diversos motius que menen als seus cocaps d'altres anys o actuals a utilitzar aquest recurs. En gran mesura, apareix la voluntat de tranquil·litzar els infants o distreure'ls, fets que concorden amb els espais *d'abans d'anar a dormir*

i *enmig d'una ruta* amb molta presència. Alhora la pròpia experiència d'haver-les gaudit i els vincles que es generen entre el narrador i el públic, també són rellevants. Finalment, la importància de la cultura, de transmetre-la i la confiança i experiència amb infants més petits, també són factors que consideren que poden afavorir que els caps expliquin narracions orals.

Els caps: coneixements, percepcions i capacitats

Cap dels agrupaments escoltes enquestats, disposen d'una línia de treball envers les narracions orals, però la majoria dels caps consideren que seria important tenir-la, sobretot en els anys en els quals el Consell de caps pateix un canvi generacional i les necessitats dels agrupaments es capgiren: «Perquè la necessitat principal és aconseguir fer un bon relleu a la gent i, aconseguir que aquest canvi generacional no afecti més el cau del que tocaria. Però crec que en un altre context de més estabilitat, de potser fa uns anys, crec que sí que és una necessitat, ja que ens pot ajudar molt a treballar diferents coses amb els infants i joves.» (EM1, 24, CA).

A través dels resultats també s'observa que la majoria dels caps no disposa de formació ni de narracions orals ni ha participat en cursos de Literatura Infantil i Juvenil. En l'AEIG Pere Quart aquesta formació és inexistent i en el cas dels altres agrupaments, gràcies a la seva formació universitària, la qual està relacionada amb l'educació o la literatura, hi ha alguns caps que sí que tenen formació en aquest àmbit. Ara bé, a quasi tots els caps els agradaria rebre formació sobre les narracions orals a fi de millorar la seva tasca educativa i sentir-se més segurs.

Tot i aquesta manca de formació, la majoria dels caps se senten capaços de narrar en diverses situacions amb els infants i joves, però troben a faltar recursos, espais, reculls i guanyar confiança amb ells mateixos. Alhora, hi ha una diferència entre les capacitats que senten quan són els dirigents de les unitats petites, en les quals troben més facilitats, que quan ho són de les unitats més grans, en les quals consideren que els falten més materials per saber-les com incloure-les.

Selecció i criteris

Cap dels cinc agrupaments disposa d'uns criteris consensuats per a realitzar la selecció del corpus de narracions orals, així que depèn de la tria de cada equip de caps. Actualment, la selecció es genera a partir del que troben a internet, dels recursos de què disposen, les seves anècdotes personals i els relats que s'inventen. Aquesta tria, és en base al què volen reflexionar, els valors que volen transmetre (siguin els de l'escoltisme o d'altres), què pot aportar a nivell pedagògic, tot tenint en compte el context dels infants i les edats d'aquests.

Finalment, tots els caps consideren que les narracions orals són rellevants en el món del lleure i que poden aportar essencialment gaudi, aprenentatge, valors, cultura, cohesió del grup i imaginació. Alhora, també fan referència a la reflexió, a l'acompanyament emocional, la calma i permetre parlar i treballar temes complexos des d'una perspectiva indirecta.

Així doncs, l'anàlisi ens permet identificar que sí que hi ha una presència de les narracions orals en el món del lleure, però que cal establir unes línies de treball, formació i materials pels caps.

6. PROPOSTA D'INTERVENCIÓ

Tenint present la diagnosi de l'AEIG Pere Quart respecte a les narracions orals i, concretament les necessitats expressades, en aquest apartat es desenvolupen una sèrie de propostes a partir de les quals s'espera potenciar els coneixements i capacitats dels caps per fer del món del lleure un context de promoció lectora. A fi d'aconseguir-ho es detallen tres propostes: una ponència a Foca, la creació d'un monogràfic i un recull de narracions orals.

6.1. PONÈNCIA DE FOCA

Tal com s'ha pogut observar en els resultats, la majoria dels caps no disposa d'una formació en narracions orals ni literatura infantil i juvenil, ja que el seu àmbit de coneixement no es relaciona amb l'educació. Per tant, ens trobem que els caps disposen de moltes perspectives, que són enriquidores dins del Consell, però que els manquen aquests trets generals sobre educació. D'aquesta manera, la primera proposta s'emmarca en la formació de caps (FoCa¹³), en la qual participen la majoria dels caps, per assegurar un mínim bagatge sobre aquest àmbit.

Objectius

1. Formar els caps en nocions bàsiques de narracions orals perquè se sentin més capaços d'aplicar-les en la seva tasca educativa.
2. Gaudir amb les narracions orals tot potenciant voler transmetre aquestes experiències als infants i joves.
3. Potenciar l'interès dels caps envers les narracions orals d'una manera vivencial.

Avaluació dels objectius

Per avaluar l'efectivitat de la proposta, s'empraran diversos mecanismes. Per una banda, com a totes les ponències, es demanarà als formands una revisió profunda de la ponència (seguint la dinàmica que utilitzi l'equip de formació), fent èmfasi tant en la part conceptual com en les sensacions personals. D'altra banda, es farà una anàlisi de la presència de les narracions orals en els dossiers de campaments per part dels adjunts¹⁴ a les firmes de seguiment¹⁵. D'aquesta manera, es podrà analitzar si és una pràctica que ha augmentat, disminuït o s'ha mantingut a partir de la formació rebuda.

Nom de l'activitat	Narracions orals en el món del lleure		
Data i horari	L'escollida per l'equip de formació	Durada	2h
Contingut	Narracions orals: història, tipologies, finalitats i aportacions.		

¹³ Formació per a Caps, la qual és una formació inicial que s'adreça als caps que estan fent al seu primer any a l'agrupament. Es realitza des de l'Àrea i serveix per accedir a la titulació de monitor/a d'activitats d'educació en el lleure, reconeguda per la Direcció General de Joventut.

¹⁴ Persones voluntàries dels agrupaments encarregades de revisar la qualitat pedagògica dels campaments d'hivern, primavera i estiu, dels diversos agrupaments, excepte el propi.

¹⁵ Espai en el qual l'equip de caps presenta la seva proposta d'activitats de campaments davant dels adjunts, i aquests en fan una valoració a nivell pedagògic per validar-ne la qualitat.

	Relació entre les narracions orals i l'escoltisme. Recursos i materials per aplicar les narracions orals als agrupaments.
Desenvolupament	1. Presentació (10 minuts) Presentació pròpia explicant formació professional, experiència en el moviment i vinculació amb les narracions orals. Presentació dels formands explicant breument alguna anècdota amb la qual s'identifiquin. 2. Explicació d'una narració oral (10 minuts) Narració d'un relat per part de la formadora adequada al context i a les sensacions del grup, en la qual s'emprin els diversos motius, per posteriorment fer-hi referència. 3. Vivències personals (15 minuts) Recorregut amb diversos cartells amb edats, en els quals amb pòstit hauran d'escriure quins records tenen de les narracions orals en aquella etapa fent referència a les persones, els moments, el corpus... Posteriorment, es posarà en comú mitjançant una paraula que representi el seu recorregut. 4. Teoria de les narracions orals (15 minuts) Explicació per part de la formadora sobre què entenem per narracions orals, quins són els seus orígens i quina era la finalitat, usos, variacions i tipologies. Aplicacions d'aquestes a l'educació. 5. Vinculació amb l'escoltisme (20 minuts) Els formands es dividiran amb quatre grups i a cada un d'aquests, se'ls assignarà un dels següents temes: lleis, opcions, valors i altres (eix d'animació, compromís...). A partir d'aquest ítem hauran de buscar quins vincles es poden establir entre les narracions orals amb l'escoltisme i compartir-ho amb la resta del grup amb un esquema visual. 6. Reculls de rondalles (10 minuts) Explicació de la tasca de Joan Amades, Sara C.Bryant, Antoni M. Alcover entre d'altres i aportació de diversos reculls pels caps (incloent-hi RondCAT). Reflexió sobre què no hi ha edat per cada rondalla, sinó més o menys complexitat. Lligam amb l'esquema visual de la vinculació amb l'escoltisme, per comentar que no ens hem d'aprendre les narracions fil per randa, sinó que ens cal tenir un mapa visual amb els esdeveniments més importants i quins motius hi volem incloure. 7. Creació de mapes (35 minuts) Mostra de <i>Cartografía de un cuento popular</i> de Nono Granero, com a exemple de mapes. Tria d'una de les rondalles presents en els reculls

	i creació d'un mapa personal. A mesura que van acabant, practicar amb un altre company que també hagi acabat. 8. Tancament (5 minuts) Tancament personal compartint al grup què és el que s'enduen de la ponència tant personalment com a l'agrupament.
Material	- Cartolines de colors - Retoladors i llapis de colors - Pòstits - Bolígrafs - Fulls dina4 i dina3 - Reculls - o <i>Per fat i fat</i> d'Elisabet Abenyà i Caterina Valriu - o <i>Les cent millors rondalles populars catalanes</i> de Joan Amades - o <i>Com explicar contes</i> de Sara Cone Bryant - o <i>De la vora del foc a les aules</i> de Mestres Àvies Recuperadores de Contes - o <i>Cuentos Populares del Mediterráneo</i> de Ana Cristina Herreros - <i>Cartografía de un cuento popular</i> de Nono Granero

6.2. MONOGRÀFIC

Tal com comentava EM1, 24, CA, els monogràfics¹⁶ «ens serveixen molt perquè és un lloc on no anirem tot l'agrupament, però hi pot anar algú que després pot transmetre la importància a la resta. Llavors, en moments de necessitat, podríem enviar algú que fes aquest monogràfic, pagat pel cau, a canvi que després ens fes una mica de retorn del que s'ha fet i així, i anar implementant una mica una rutina més gran en nivell de narracions orals». Així doncs, la segona proposta és la creació d'un monogràfic dedicat a les narracions orals en el món del lleure obert a tots els agrupaments de Minyons Escoltes i Guies de Catalunya.

Objectius

1. Formar als caps amb eines i recursos envers les narracions orals per tal de poder-los traslladar a la pràctica i al seu agrupament.
2. Endinsar-se en les narracions orals per prendre consciència de la importància d'aquestes en el món del lleure.
3. Potenciar l'interès dels caps envers les narracions orals d'una manera vivencial.

¹⁶ Formacions concretes, destinades a apostar coneixements als formants, amb l'objectiu tant de donar eines per treballar realitats i situacions que es donen els agrupaments i moviment, com d'aportar coneixements tècnics i específics sobre diferents temàtiques concretes.

Avaluació dels objectius

Els objectius s'avaluarien mitjançant la revisió final del monogràfic per part de les formands, però també des de la perspectiva de l'equip de formació. Alhora el fet que aquest monogràfic d'aprofundiment tingui continuïtat el curs següent serà un indicador de si realment ha estat una formació profitosa i si ha aconseguit potenciar l'interès dels caps.

Proposta d'horari del monogràfic de narracions orals

HORARI	DIVENDRES	DISSABTE	DIUMENGE
9:00h-11:00h		Escoltar abans que narrar	Recull de narracions
11:00h-11:30h			
11:30h-13:30h		Mapes I	Les narracions en l'actualitat
13:30h-16:00h			
16:00h-18:00h		Mapes II	Recollida de la casa i revisió
18:00h-18:30h			
18:30h-20:30h	19.30h Arribada i motxilles	Línies de treball a l'agrupament	
20:30h-22h			
22:00h-23:00h	Cohesió	Danses i cançons tradicionals	

Nom de l'activitat	Cohesió		
Data i horari	Divendres de 22h a 23h	Durada	1h
Contingut	Presentació, recursos de coneixença, cohesió de grups.		
Desenvolupament	En aquesta ponència es desenvoluparan un seguit de dinàmiques disteses amb les quals els diferents formands puguin conèixe's, ja que passaran tot el cap de setmana junts de formació. Les dinàmiques tindran com a eix central les narracions i, sent conscients que provenen de diverses parts del territori, s'aprofitarà aquest fet per descobrir com les narracions orals varien segons el lloc.		

Nom de l'activitat	Escoltar abans que narrar		
Data i horari	Dissabte de 9h a 11h	Durada	2h
Contingut	Escoltar narracions, característiques de les narracions i formats.		
Desenvolupament	Abans de començar la formació, els formands tindran l'oportunitat d'escoltar diferents narradors (alguns convidats i d'altres formaran part de l'equip de formació). Els narradors es presentaran explicant breument la seva formació, què els ha empès a narrar i quines són les eines que ells utilitzen per preparar-se les narracions. D'aquesta manera, podran prendre consciència dels diversos estils de narració, alhora de l'existència de diverses versions sobre la mateixa rondalla i conèixer diferents referents en aquest àmbit. A partir d'una dinàmica personal, els formands reflexionaran sobre quins són els elements que els han semblat més interessants i volen aplicar al seu estil de narració. Posteriorment, els compartiran amb petits grups per tal d'escoltar les opinions dels companys i, potser, ampliar el seu llistat.		

Nom de l'activitat	Mapes I		
Data i horari	Dissabte de 11.30h a 13.30h	Durada	2h
Contingut	Recursos per narrar, recomanacions per la narració.		
Desenvolupament	En aquesta ponència se'ls presentarà <i>Cartografia de un cuento popular</i> de Nono Granero i se'ls explicarà els mapes com a recurs per preparar les narracions. En aquest punt, també es farà èmfasi en que les narracions no s'han de memoritzar, sinó destacar els esdeveniments més importants i els motius que es volen incloure per posteriorment, poder-la narrar i anar fent modificacions fins a trobar l'estil amb el qual ens sentim còmodes. Posteriorment, se'ls repartirà diferents rondalles, i disposaran d'un temps per seleccionar quina és la que els genera més emoció. Després hauran de desenvolupar el seu mapa personal per tal de poder narrar-la. En aquest punt serà important recordar els elements que els han fet gaudir dels narradors i connectar amb les seves vivències personals.		

Nom de l'activitat	Mapes II		
Data i horari	Dissabte de 16h a 18h	Durada	2h
Contingut	Narracions, recursos i maneres de narrar.		
Desenvolupament	Un cop realitzat el mapa, els formands narraran davant de la resta del grup la rondalla que s'hagin preparat. Serà el narrador qui decidirà l'espai i la situació dels altres companys, ja que és el seu espai. En acabar cada narració, serà el moment perquè els oients facin comentaris constructius sobre què els ha agradat i què haurien modificat. Aquesta ponència pretén ser un espai on guanyar confiança envers les narracions i disposar d'un espai on equivocar-se i provar tot allò que vulguin per traslladar-ho a la seva tasca educativa a l'agrupament. Alhora, escoltar la resta de companys, també afavorirà l'obtenció de recursos que poden incloure en la seva pràctica.		

Nom de l'activitat	Línies de treball a l'agrupament		
Data i horari	Dissabte de 18.30h a 20.30h	Durada	2h
Contingut	Línies de treball i vinculació amb el mètode escolta.		
Desenvolupament	Veient en els resultats de la diagnosi que cap dels agrupaments disposa d'unes línies de treball a l'agrupament i que, per tant, la presència de les narracions orals es veu influïda pels caps que hi ha en aquell curs en el Consell, la ponència pretén acompanyar als caps a definir unes bases en els seus agrupaments. D'aquesta manera, a partir d'unes dinàmiques els caps podran reflexionar sobre quina presència volen que tinguin, quina és la formació dels caps, a quins espais volen narrar-ne i amb quines finalitats. Alhora quin lligam estableixen amb el mètode escolta i de quina manera es treballa a cada unitat. Així doncs, compartir aquests espais amb altres caps d'agrupaments que tenen realitats diferents de les pròpies, permetrà als caps obtenir diverses perspectives i disposar d'unes nocions bàsiques per traslladar aquests debats en el seu agrupament i establir-ne les bases. Des de la formació es proporcionaran materials i exemples de com definir aquestes línies de treball.		

Nom de l'activitat	Danses i cançons tradicionals		
Data i horari	Dissabte de 22h a 23h	Durada	1h
Contingut	Danses i cançons tradicionals.		
Desenvolupament	Ja que els diferents formands venen d'agrupaments diferents, aquesta ponència pretén ser un espai distès on compartir les danses típiques de cada agrupament que han anat passant generació rere generació i veure si altres agrupaments també les ballen i si existeixen variacions. D'aquesta manera, cada cap es podrà endur un recull de danses noves cap al seu agrupament i ampliar el ventall de possibilitats, aprofitant que és una pràctica amb la qual els infants gaudeixen molt.		

Nom de l'activitat	Recull de narracions		
Data i horari	Diumenge de 9h a 11h	Durada	2h
Contingut	Reculls de narracions, tria de narracions, criteris de selecció.		
Desenvolupament	Tenint present la manca de recursos oferts per l'entitat i que és una demanda dels caps en la diagnosi del context, en aquesta ponència descobriran diversos reculls de narracions, els quals poden accedir quan necessitin. Es presentaran els diferents materials, com estan organitzats i qui són les persones que els han realitzat. Després, per grups de quatre persones se'ls donaran situacions que incloguin un moment, una unitat, un equip de caps, un lloc i una finalitat i hauran de fer una tria de narració. La compartiran amb el grup exposant quins criteris han fet servir. D'aquesta manera, reflexionaran sobre els criteris a tenir en compte a l'hora d'escollir una narració i quins consideren més rellevants que altres.		

Nom de l'activitat	Les narracions a l'actualitat		
Data i horari	Diumenge de 11.30h a 13.30h	Durada	2h
Contingut	Censura de la tradició oral i acompanyament emocional.		
Desenvolupament	Un cop els formands hagin integrat els diversos aprenentatges, es posarà sobre la taula el debat present a la societat sobre què hem de fer amb la literatura de tradició oral que inclou missatges o valors amb els quals no estem d'acord.		

	A partir de diverses dinàmiques reflexionaran sobre si cal censurar-les, si no explicar-les a totes les unitats o de quina manera acompanyar-les. També es realitzaran unes dinàmiques per fer èmfasi en l'acompanyament de les emocions a partir dels contes tradicionals.
--	---

Nom de l'activitat	Revisió		
Data i horari	Diumenge de 17h a 18h	Durada	1h
Contingut	Revisió i autogestió.		
Desenvolupament	En aquest espai els formands faran una revisió extensa del monogràfic. Per una banda, revisaran les diferents ponències, les dinàmiques utilitzades, com també l'espai, l'equip de formació, el grup i l'espai. Per dur-la a terme, es farà servir la dinàmica dels quatre elements i hauran de classificar allò que volen aportar en el lloc corresponent: - Aire (què vull que em porti el vent?): aspectes que no han estat presents en aquesta formació i que els agradaria que sí que en formessin part. - Terra (què vull arrelar?): tot allò que els ha agradat de la formació i que volen mantenir de cara a futures edicions. - Aigua (què vull transformar?): aspectes que els han agradat, però que els agradaria millorar o viure'ls des d'una altra perspectiva. - Foc (què vull cremar?): aspectes que no els han agradat i que no voldrien repetir. Els formands ho escriuran en pòstits i ho classificaran a les diferents cartolines dels elements, per compartir-ho amb el grup.		

6.3. RECULL DE NARRACIONS

Sent conscients de la manca de recursos dels quals disposen els caps per cercar i accedir a rondalles de qualitat, aquesta proposta pretén ser un material d'utilitat per tots els caps. Així doncs, es proposen diversos reculls de narracions, per tal que puguin trobar tot allò que necessiten. Els reculls es troben disponibles a la Xarxa de Biblioteques Municipals de la Diputació de Barcelona, en cas que no comptin amb pressupost o no vulguin destinar-lo a la compra d'aquests.

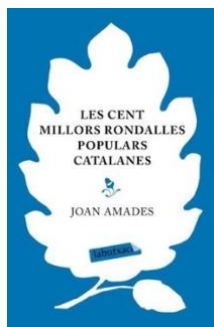
Objectius

1. Oferir als caps un recull de materials on trobar narracions de qualitat per narrar als infants i joves.
2. Vetllar perquè les narracions que es duen a terme a l'escoltisme siguin de qualitat.

Avaluació dels objectius

A final de curs, es durà a terme una valoració per part dels diferents caps de l'Àrea Muntanya, per tal de determinar si aquest material ha estat d'utilitat o què necessitarien que es modifiqués per tal que així fos. D'altra banda, en cas de tornar a fer una diagnosi als mateixos agrupaments, es podria observar si la manca de reculls i de narracions de qualitat continua apareixent com a necessitat.

Amades, J. (2009). *Les cent millors rondalles populars catalanes*. Edicions 62.

Aquest recull realitzat per Joan Amades, inclou quaranta-vuit rondalles populars catalanes escrites preparades per ser narrades. El volum no es troba classificat de cap manera, però disposa d'un índex el qual ens permet trobar fàcilment les rondalles.

Es considera imprescindible incloure l'obra d'Amades, ja que va ser el folklorista català que va realitzar la tasca de recollida de les rondalles populars a Catalunya.

Il·lustració 3 Coberta del llibre *Les cent millors rondalles populars catalanes* (Amades, 2009). Font: Grup62.

Arxiu de Folklore (2022). *RondCat, cercador de la rondalla catalana*.

Aquest cercador creat per l'Arxiu de Folklore de la Unitat de Recerca del Departament de Filologia Catalana de la Universitat Rovira Virgili, permet d'una manera fàcil i entenedora trobar les diverses versions d'un mateix relat de tradició folklòrica recollit en llengua catalana. Alhora permet la consulta d'informació bibliogràfica i catalogràfica.

Il·lustració 4 Logotip RondCat. Font: <https://rondcat.arxiudefolklore.cat/ca>

Herreros, A.C (2009). *Cuentos populares del mediterráneo*. Siruela.

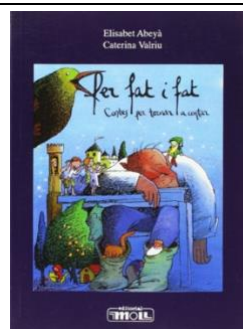

Ana Cristina Herreros, filòloga i especialista en literatura de tradició oral, ens ofereix aquest recull de seixanta contes els quals tenen en comú que tenen el seu origen en la zona del Mediterrani.

D'aquesta manera, es pot veure quines similituds i diferències hi ha entre les diferents parts del territori.

Il·lustració 5 Coberta del llibre *Cuentos Populares del Mediterráneo*. (Herreros, 2009). Font: Ediciones Siruela.

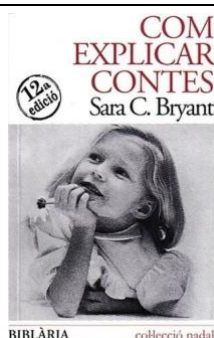
Abenya, E.; Valriu, C.; Bordoy, I. (il.) (1998) *Per fat i fat. Contes per tornar a contar*. Editorial Moll.

Aquest recull inclou un total de trenta-set contes adaptats per narrar, tal com fan les autores a la seva pràctica. Entre aquests podem trobar contes meravellosos, contes d'animals, contes burlescs, llegendes o contes acumulatius. Estan organitzats segons el nivell de complexitat, ja que consideren que els contes no estan pensats per a cap edat en concret. Al pròleg les narradores ens expliquen consells sobre l'art de contar contes.

Il·lustració 6 Coberta del llibre *Per fat i fat. Contes per tornar a contar* (Abenya i Valriu, 1998). Font: Editorial Moll.

Bryant, S.C. (1987). *Com explicar contes*. R. Folch i Camarasa; M.A. Garriga (Trad.) Nova Terra

Sara C. Bryant, després de parlar-nos sobre el valor educatiu del conte, la selecció, l'adaptació i de com explicar-los, ens aporta una trentena de contes classificats segons les edats que van des dels tres fins als deu anys.

Al final de cadascun d'aquests, l'autora ens marca la font primària d'on l'ha extret. Aquest és un material bàsic per a totes aquelles persones que vulguin narrar.

Il·lustració 7 Coberta del llibre *Com explicar contes* (Bryant, 1987). Font: Todo Colección.

Mestres Àvies Recuperadores de Contes (2020). *De la vora del foc a les aules: un conte una lliçó de vida*. Associació de Mestres Rosa Sensat.

En aquest llibre trobem les experiències de les Mestres Àvies Recuperadores de Contes, mestres que un cop jubilades es dediquen a narrar a diverses escoles del territori. A més d'explicar-nos breument les característiques de la literatura de tradició oral, ens ofereixen un recull de moixaines, rondalles, faules, llegendes, entre d'altres, classificats pels cicles escolars, tot analitzant les característiques de cadascun d'aquests: personatges, motius, valors...

Il·lustració 8 Coberta *De la vora del foc a les aules: un conte, una lliçó de vida*. MARC (2020). Font: Editorial Octaedro.

7. CONCLUSIONS

A l'inici d'aquesta investigació es van plantejar uns objectius i preguntes de recerca en relació amb les narracions orals en el món del lleure, que l'han vertebrat. A partir del marc teòric, el marc metodològic, l'entrevista i els qüestionaris als caps de l'AEIG Pere Quart i als agrupaments de l'Àrea Muntanya, s'ha intentat complir els objectius inicials. En aquest apartat es recuperen els objectius, s'exposa si s'han assolit i de quina manera. Alhora s'exposa una reflexió sobre el procés metodològic seguit i una valoració sobre què aporta el treball a la millora dels entorns de promoció de la lectura. Finalment, es presenten les noves qüestions sorgides a partir de la recerca.

Pel que fa al primer objectiu "Elaborar una diagnosi sobre la presència de la literatura de tradició oral dins de l'agrupament", podem concloure que s'ha assolit amb èxit, ja que el qüestionari plantejat als caps ha estat respost per la totalitat d'aquests, fet que ha permès elaborar la diagnosi amb qualitat sobre l'AEIG Pere Quart. L'entrevista al Cap d'Agrupament també ha col·laborat en l'assoliment d'aquest objectiu. Ara bé, pel que fa a la diagnosi dels agrupaments de la zona, la poca participació dels equips de caps dels agrupaments, ha generat que no es poguessin extreure conclusions absolutes, ja que no es podien dur a terme les comparacions necessàries entre unitats.

A partir de la diagnosi, es pot concloure que habitualment s'expliquen narracions orals en l'AEIG Pere Quart, sobretot abans d'anar a dormir i enmig d'una ruta. Les principals finalitats que els empeny a fer-ho són la lúdica o la reflexiva, i en els casos de les unitats més petites també la indicadora d'activitats i la tranquil·litzadora. Tot i això, no disposen d'uns criteris de selecció, ni tampoc d'unes línies de treballs transversals a l'agrupament.

Alhora, aquests mateixos instruments de recerca, han permès el compliment del segon objectiu "Determinar les percepcions i coneixements dels caps envers la narració oral", les quals reconeixen el valor educatiu intrínsec d'aquestes i posen en manifest que requereixen materials i formació envers les narracions orals, ja que no n'han rebut. Per tant, tot i que tots els caps comptin amb la literatura com a recurs, és necessària una formació perquè puguin ampliar els seus coneixements sobre la literatura de tradició oral.

Les propostes de millora per l'agrupament en el context de la promoció lectora, emmarcades en el tercer objectiu, també han estat reeixides, ja que s'han realitzat un total de tres propostes, les quals responen a les demandes sorgides de l'anàlisi dels resultats de la promoció lectora. Per tant, poden tenir una incidència directa al context, en cas que s'apliquin. També, en tenir en compte l'escoltisme des d'un vessant global, poden ser aplicables a altres agrupaments.

Aquestes propostes d'intervenció, fan referència a la formació dels caps, però aquesta permetrà dinamitzar la literatura de tradició oral dins de l'agrupament de diverses maneres, tenint en compte la quantitat d'infants de cada unitat, el context de l'agrupament, els objectius de curs de l'agrupament i de la unitat i els valors que vol transmetre el mètode escolta i guia.

Finalment, el fet d'haver posat de manifest les narracions orals a l'agrupament mitjançant aquesta recerca, ha despertat l'interès dels caps per aquesta temàtica, i tot i que aquest any sigui de relleu generacional, tenen ganes de treballar-hi i continuar millorant la seva tasca educativa pel que fa a les narracions orals. Quant a l'augment de coneixement, és possible a partir de la implementació de les propostes presentades, que té en compte la realitat dels caps.

Així doncs, el treball aporta el lligam entre l'escoltisme, com a context educatiu no formal i les narracions orals, sent conscients del potencial amb què disposen aquests espais. D'aquesta manera, fa una primera aproximació a partir de la qual poden aparèixer moltes altres propostes que fomentin aquesta vinculació.

Alhora, de l'anàlisi realitzada apareixen noves qüestions sobre l'efectivitat de les propostes d'intervenció plantejades i el seguiment que poden tenir, a causa de la conciliació dels estudis, la feina i el voluntariat dels caps, que els genera un gran volum de feina. També, quina influència exerceix la personalitat de cadascun dels caps envers la seva relació amb les narracions orals, ja que en ser un context en què hi ha molt moviment, cada any poden variar els resultats. Finalment, cal ser conscients que aquesta recerca s'ha realitzat en la Demarcació del Barcelonès i caldria investigar si la relació entre la literatura de tradició oral i l'escoltisme, augmenta, es manté o disminueix en les altres demarcacions de Minyons Escoltes i Guies de Catalunya.

Quant al procés metodològic seguit, tenint present la complexitat d'accedir a cadascun dels caps a causa de la disponibilitat horària, el qüestionari com a eina de recollida de dades es considera que ha estat un encert, perquè ha permès que el poguessin respondre quan els anava bé. Alhora, el format d'aquest, pensant en la gran majoria de preguntes de selecció, ha afavorit la resposta dels caps de l'AEIG Pere Quart.

Ara bé, en el cas dels agrupaments de l'Àrea Muntanya, que el qüestionari sigui l'eina utilitzada també es troba adient, tot i que el format de resposta per equips de caps no és el format més encertat, ja que ha dificultat l'obtenció de respostes, perquè requeria que es trobessin els diferents membres de l'equip. Per tant, en futures investigacions, potser caldria repensar el format i, tot i que l'anàlisi sigui més complexa, plantejar el qüestionari als altres agrupaments també de manera individual.

L'entrevista al cap d'agrupament, és un complement que encaixa en la recerca, perquè permet conèixer les respostes dels caps en un context i, ampliar la mirada més enllà d'aquest curs. Seria interessant, poder escoltar més veus, per tal d'obtenir diverses perspectives.

Finalment, cal continuar vetllant per la vinculació entre l'escoltisme i la literatura de tradició oral, que s'ha treballat en aquesta investigació, atès que és d'un gran valor educatiu. Continuem transmetent les narracions orals de generació en generació, cuidant la nostra cultura, la tradició, creant aquest clima d'explicar les lectures a la vora del foc.

8. REFLEXIONS

Dur a terme aquesta investigació, no ha estat una tasca fàcil, però vist en perspectiva m'enduc molts aprenentatges tant a nivell professional, acadèmic com personal.

En un primer moment em sentia molt engrescada per realitzar la recerca i poder informar-me sobre les narracions orals i vincular-les en el món de l'escoltisme, però en veure que no hi havia gaire estudis fets i que seria una feina més complexa de la que m'esperava, em vaig començar a bloquejar i no sabia cap a on tirar. Les respostes als qüestionaris tampoc arribaven i no sabia com podia continuar avançant sense aquestes. Alhora, tenia moltes altres tasques a fer, i no disposava del tot el temps i energia que m'agradaria pel treball. Tampoc estava sent un any del tot fàcil a nivell personal, i això tampoc ajudava.

Em van començar a venir tot de dubtes i pensaments sobre per què havia triat aquest tema, si m'estava "posant en un jardí" del que no sabia sortir i a sentir-me perduda. Volia que la recerca arribés a bon port, suposo que per part del meu perfeccionisme, i això em posava més obstacles que facilitats. Però, gràcies a l'Anna, la Carla, la Sara i l'Helena, amigues del màster amb qui hem compartit moltes tardes de feina; a l'Ana i la Raquel que m'animaven sempre que ens veiem; a la meva família que no deixava de confiar en mi; i a la Cristina, vaig poder reconduir la recerca i tornar a trobar l'interès que m'havia portat a escollir aquest focus d'estudi. En aquest sentit, falta que confiï més en mi mateixa, tot i que sento que estic en el camí d'assolir-ho, i que tinc una xarxa de persones al meu costat que ho fan més fàcil.

Tot i això, he gaudit molt de reflexionar i estudiar l'escoltisme, un context del qual he format part molts anys i viure'l des d'una altra perspectiva en la qual poder contribuir-hi tenint un impacte. Perquè el que sí que tenia clar des d'un primer moment, era que volia que la meua recerca tingués un receptor, el qual se'n pogués beneficiar. En aquesta línia, m'agradaria poder continuar indagant en l'escoltisme i que les propostes d'intervenció o la diagnosi del context arribin més enllà, pel fet que la majoria dels caps hi ha mostrat un interès, i penso, que és una línia de treball molt poc explorada amb molt potencial dins del mètode escolta i guia.

Tinc ganes de continuar formant-me sobre les narracions orals, mantenir-les, ampliar el meu corpus per poder-les continuar explicant a tot arreu on vaig, després d'haver vist la importància d'aquestes. Les narracions orals són una peça clau de l'educació que sovint no es té en compte.

9. FONTS DOCUMENTALS

- Abenyà, E. (2020). *Amb Contes he Remat*. Associació de Mestres Rosa Sensat.
- Barcelona Dades. (2022). *Població censal per nivell de formació assolit*. <https://portaldades.ajuntament.barcelona.cat/ca/estad%C3%ADstiques/frpi54gszp?view=table>
- Bisquerra Alzina, R. (2009). *Metodología de la investigación educativa*. Editorial La Muralla.
- C. Bryant, S. (1987). *Com explicar contes* (Sisena). La llar del llibre.
- Casas, M., Castellà, J. M., i Vilà, M. (2020). *L'oratori a l'abast de tothom*. Eumo Editorial.
- Departament de Drets Socials i Inclusió. (s.d.). *Educació en el lleure*. Recuperat 3 abril 2025, de https://dretssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematicos/joventut/educacio_en_el_leure/index.html
- Estatuts de l'associació Minyons Escoltes i Guies de Catalunya (2022).
- FCEG. (s.d.). *#SomDeCau - Escoltisme i Guiatge Català*. 2022. Recuperat 7 abril 2025, de <https://fceg.cat/qui-som/>
- Fernández San Emeterio, G. (2024). Un permanente tejer de historias: los cuentos tradicionales, oralidad, escritura y reescritura. En *Contes i cancel·lació cultural. Controvèrsies i perspectives sobre els continguts dels contes*. Pedagogies UB.
- Gretel. (s.d.). *Retirem els llibres sexistes?*
- Institut d'Estadística de Catalunya. (2021). *Indicadors socioeconòmics. Valors. Per barris de Barcelona*. <https://www.idescat.cat/pub/?id=ist&n=14075&geo=mun:080193>
- Lluch, G., Colomer, T., Valriu, C., Rodríguez, A., i Duran, T. (2000). *De la narrativa oral a la literatura per a infants. Invenció d'una tradició literària*. Bromera.
- Lluch, G., Giménez, L., i Portell, J. (2014). *Més contes, per favor!* Bromera.
- Lluch, G., i Valriu, C. (2013). *La literatura per a infants i joves en català. Anàlisi, gèneres i història*. Bromera.
- Martínez, E. (2017). *Sota la pell del llop. Acompanyar les emocions amb els contes tradicionals*. Graó.
- Massip Sabater, M. (2022). *La humanització de la història escolar*. <https://doi.org/http://hdl.handle.net/10803/675233>

- Meix, J. (2022). *Memòria 2021-2022. Eduquem per a la transformació social*. www.vinealcau.cat
- Mestres Àvies Recuperadores de Contes. (2020). *De la vora del foc a les aules: un conte una lliçó de vida*. Associació de Mestres Rosa Sensat.
- Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya. (2024). *Mètode obert. La proposta pedagògica i educativa*.
- Pérez Sampedro, M. (2024). La visible invisibilitat de les rondalles: anàlisi aproximativa de la presència de la rondalla en l'actualitat. En *Contes i cancel·lació cultural. Controvèrsies i perspectives sobre els continguts dels contes*. Pedagogies UB.
- Petit, M. (2016). *Leer el mundo. Experiencias actuales de transmisión cultural*. Fondo de Cultura Económica.
- Ribera, R. (1996). *El lloc bo*. Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya.
- Ros, R. (2020). *Manual d'oralitat. En set jornades i set contes*. Tantàgora.
- Vallory i Subirà, E. (2007). *L'educació en la ciutadania global. Estudi sobre els fonaments ideològics, el desenvolupament històric, la dimensió internacional i els valors i pràctiques de l'escoltisme mundial*.
- Valriu, C. (2010). *Imaginari compartit. Estudis sobre literatura infantil i juvenil*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

10. ÍNDEXS DE TAULES, GRÀFICS I IMATGES

10.1. ÍNDEX DE TAULES

Taula 1 Traducció de la llei escolta.....	9
Taula 2 Caracterització de les unitats de l'Agrupament. Font: Elaboració pròpia.	14
Taula 3 Característiques de la infància i la joventut a cada branca. Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya. (2024). <i>Mètode obert. La proposta pedagògica i educativa.</i>	53

10.2. ÍNDEX DE GRÀFICS

Gràfic 1. Formació dels caps agrupats per àmbits de coneixement.....	20
Gràfic 2 Freqüència amb la qual expliquen narracions orals els caps de l'AEIG Pere Quart.	20
Gràfic 3 Espais on expliquen narracions orals els caps de l'AEIG Pere Quart.	21
Gràfic 4 Moments en què s'expliquen narracions orals els caps de l'AEIG Pere Quart.	21
Gràfic 5 Tipologies de narracions orals que expliquen els caps de l'AEIG Pere Quart.	22
Gràfic 6 Finalitats amb què expliquen les narracions orals els caps de l'AEIG Pere Quart.	23
Gràfic 7 Concepcions de les aportacions dels caps de l'AEIG Pere Quart de les narracions orals en el món del lleure agrupades per blocs.	24
Gràfic 8 Necessitats dels caps de l'AEIG Pere Quart agrupades per blocs.	25
Gràfic 9 Formació dels caps dels agrupaments enquestats de l'Àrea Muntanya agrupats per àmbits de coneixement.	27
Gràfic 10 Unitat en la qual van entrar al cau els caps enquestats de l'Àrea Muntanya.	27
Gràfic 11 Freqüència amb la qual expliquen narracions orals els caps dels agrupaments enquestats de l'Àrea Muntanya.	28
Gràfic 12 Tipologies de narracions orals que expliquen els caps dels agrupaments enquestats de l'Àrea Muntanya.	29
Gràfic 13 Concepcions de les aportacions dels caps dels agrupaments enquestats de l'Àrea Muntanya de les narracions orals en el món del lleure agrupades per blocs.	30
Gràfic 14 Necessitats dels caps dels agrupaments enquestats de l'Àrea Muntanya agrupades per blocs.	31

10.3. ÍNDEX D'IL·LUSTRACIONS

Il·lustració 1 Qüestionari AEIG Pere Quart.	Il·lustració 2 Qüestionari Àrea Muntanya. ...	18
Il·lustració 3 Coberta del llibre <i>Les cent millors rondalles populars catalanes</i> (Amades, 2009). Font: Grup62.		43
Il·lustració 4 Logotip RondCat. Font: https://rondcat.arxiudedefolklore.cat/ca		43
Il·lustració 5 Coberta del llibre <i>Cuentos Populares del Mediterráneo</i> . (Herreros, 2009). Font: Ediciones Siruela.....		43
Il·lustració 6 Coberta del llibre <i>Per fat i fat. Contes per tornar a contar</i> (Abenyà i Valriu, 1998). Font: Editorial Moll.....		44
Il·lustració 7 Coberta del llibre <i>Com explicar contes</i> (Bryant, 1987). Font: Todo Colección.		44
Il·lustració 8 Coberta <i>De la vora del foc a les aules: un conte, una lliçó de vida</i> . MARC (2020). Font: Editorial Octaedro.		44
Il·lustració 9 Organigrama de Minyons Escoltes i Guies de Catalunya. Recuperat de: https://www.escoltesiguies.cat/qui-som/com-ens-organitzem		54

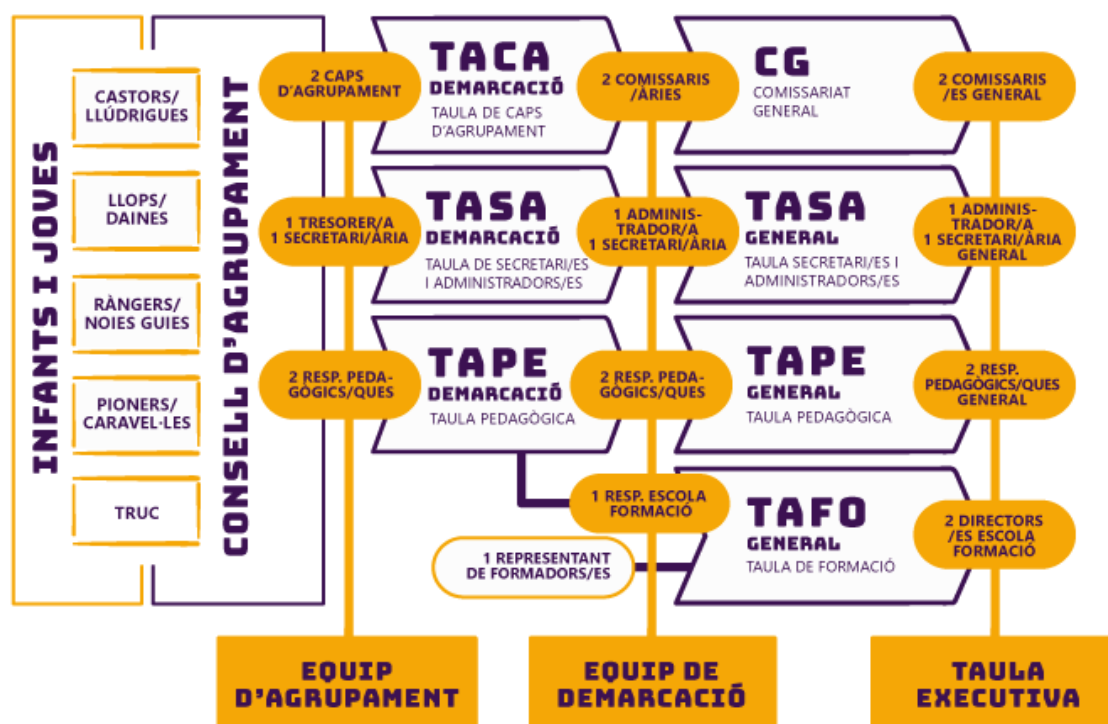
11. ANNEXOS

11.1. ANNEX 1. TAULA DE CARACTERÍSTIQUES PER BRANQUES

Unitat	Característiques
Castors i Llúdrigues	Aprenen a parlar, l'escriptura i la lectura. Els atrau la natura i el regne animal. Descobriments d'ells mateixos com a protagonistes de la seva vida. Els impulsen les seves idees, constants i diferents entre elles. Curiositat per descobrir organismes del cos i el rol de gènere. S'organitzen en rutines.
Llops i Daines	Despleguen coherència en les operacions lògiques. Curiositat pels fenòmens naturals. S'envolten d'infants com ells (comportament social propi). Percebre situacions noves en què es pot donar la competència emocional. Personalitzen les relacions amb la resta (concepte de l'amistat). Actuen amb independència per primer cop.
Rangers i Noies Guia	Maduració del desenvolupament cognitiu. Visió idealitzada de les coses del voltant (un altre món és possible). Identifiquen nous models a seguir com a referents. Són conscients del canvi cap a l'etapa adolescent. Viuen amb el convenciment de créixer.
Pioners i Caravel·les	Gaudeixen d'un desenvolupament cognitiu (centrat a pensar cap a dins). Comencen a ser conscients del que és captivador i curiós per ells. Escullen la "nova família" a partir dels seus cercles d'amistats. Apareixen noves maneres de relacionar-se amb les persones del voltant. Creen la seva pròpia personalitat a partir de la confrontació amb la tradició.
Truc	Són capaços de proposar canvis i millores per l'entorn. Comprenen el paper que juguen inserits en una societat. Orienten la seva vida segons els gustos, interessos, aficions o necessitats. Assumeixen la vida com un repte, amb les facilitats i contratemps. Desenvolupament complet pel que fa a les aproximacions personals.

Taula 3 Característiques de la infància i la joventut a cada branca. Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya. (2024). *Mètode obert. La proposta pedagògica i educativa.*

11.2. ANNEX 2. ORGANIGRAMA DE MINYONS ESCOLTES I GUIES DE CATALUNYA

Il·lustració 9 Organigrama de Minyons Escoltes i Guies de Catalunya. Recuperat de: <https://www.escoltesiguies.cat/qui-som/com-ens-organitzem>

11.3. ANNEX 3. QÜESTIONARI AEIG PERE QUART

Hola, soc la Marina Tordera Sala, estudiant del Màster de Biblioteca Escolar i Promoció de la Lectura coordinat per la UAB i la UB i excap de l'Agrupament Escolta i Guia Pere Quart. En el marc del meu Treball de Final de Màster, estic desenvolupant una investigació sobre les narracions orals en el món del lleure, concretament a l'AEIG Pere Quart. En aquest sentit, agrairia la teva participació en aquest qüestionari per realitzar una diagnosi del context.

Qualsevol dubte o suggeriment, em pots contactar enviant un correu en aquesta adreça: marina.tordera@autonoma.cat.

CONSENTIMENT INFORMAT

Aquesta recerca garanteix el compliment dels principis establerts en el Reglament (UE) 679/2016, del Parlament europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades (RGPD), i la llei orgànica Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (LOPDGDD).

Si decideixes participar en la investigació, la teva identitat es mantindrà confidencial i només la investigadora i la tutora de la investigació, tindran accés a les dades del projecte. La investigadora mantindrà aquest consentiment informat en un lloc segur i el destruiran al cap de 5 anys un cop finalitzada la investigació.

Responent al qüestionari, dones el teu consentiment a la participació d'aquesta investigació de Final de Màster anomenada "La Literatura a la vora del foc. Les narracions orals en el món del lleure." de la Universitat de Barcelona i Universitat Autònoma de Barcelona.

1. Sí

Secció 1 - INFORMACIÓ SOCIOLÒGICA

1. Gènere

1. Femení
2. Masculí
3. No binari
4. Prefereixo no contestar

2. Edat

1. Resposta numèrica

3. Què estàs estudiant?

1. Resposta oberta

4. Quina unitat portes?

1. Castors i Llúdrigues
2. Llops i Daines
3. Ràngers i Noies Guia
4. Pioners i Caravel·les

5. Trucs
6. Altres
- 5. A quin any i unitat vas entrar al cau? (ex. 2n de Llops i Daines)**
 1. Resposta breu
- 6. Tens algun càrrec al cau? En cas que sí, quin?**
 1. Caps d'agrupament
 2. Responsable Pedagògic
 3. Tresoreria
 4. Secretaria
 5. Altres
- 7. Quants anys portes com a cap?**
 1. Resposta numèrica
- 8. En cas de portar més d'un any com a cap, quines unitats has portat?**
 1. Castors i Llúdrigues
 2. Llops i Daines
 3. Ràngers i Noies Guia
 4. Pioners i Caravel·les
 5. Trucs
 6. Altres
- 9. Entenem per narracions orals...**
 1. Aquelles narracions que s'han transmès oralment a través de les generacions, de les quals se'n desconeix l'autor i ens permeten transmetre les creences culturals. N'hi ha de diverses tipologies: contes populars, llegendes, contes d'enginy, acudits, anècdotes, facècies, faules i tradicions.
- 10. Quan eres infant al cau, recordes que t'expliquessin narracions orals?**
 1. Sí
 2. No
 3. Altres

Secció 2 - NARRACIONS ORALS

- 12. Expliques narracions orals com a cap?**
 1. Habitualment
 2. A vegades
 3. Poc
 4. Mai
- 13. En quins espais expliques narracions orals?**
 1. Caus
 2. Excursions
 3. Campaments d'hivern
 4. Campaments de primavera
 5. Campaments d'estiu
 6. Altres
- 14. Quan expliques narracions orals?**
 1. Abans d'anar a dormir
 2. Per començar una activitat
 3. Com a tancament d'una activitat
 4. Per començar el dia
 5. Enmig d'una ruta
 6. Altres

15. **Quins tipus de narracions orals expliques?**
 1. CONTES POPULARS: narracions en uns espais i temps imprecisos, amb personatges humans generalment anònims o personatges sobrenaturals o fantàstics i plens de repeticions.
 2. LLEGENDES: l'espai, el temps o els personatges són precisos, històrics o reals, tot i que envoltats d'una bona part de fantasia.
 3. ACUDITS: forma sintètica de narració en què la importància rau en el desenllaç breu que dona la nota d'humor.
 4. ANÈCDOTES: història referida a una persona concreta del grup en què es conta la història.
 5. FAULES: rondalles majoritàriament representades per animals, en les quals la saviesa popular exposa un ensenyament o moralitat.
16. **Amb quina finalitat expliques les narracions?**
 1. Lúdica
 2. Reflexiva
 3. Iniciadora d'activitats
 4. Tranquil·litzadora
 5. Altres
17. **Quines narracions orals expliques? (per exemple: la caputxeta vermella)**
 1. Resposta oberta
18. **Com es fa la selecció d'aquestes?**
 1. Resposta oberta
19. **En cas de portar més d'un any com a cap, a altres unitats explicaves narracions orals?**
 1. Sí
 2. No
20. **En cas afirmatiu, a quina unitat explicaves narracions orals?**
 1. Castors i Llúdrigues
 2. Llops i Daines
 3. Ràngers i Noies Guia
 4. Pioners i Caravel·les
 5. Truc
 6. Altres
21. **Has tingut altres cocaps que expliquessin històries?**
 1. Sí
 2. No
 3. Altres
22. **En cas afirmatiu, què creus que feia que n'expliquessin?**
 1. Resposta oberta
23. **Creus que són rellevants les narracions orals en el món del lleure?**
 1. Sí
 2. No
 3. Altres
24. **Què creus que poden aportar les narracions orals en el món del lleure?**
 1. Resposta oberta

Secció 3 - LÍNIES DE TREBALL

23. Coneixes si hi ha alguna línia de treball pel que fa a Minyons Escoltes i Guies sobre les narracions orals?

1. Sí
2. No
3. Ho desconec
4. Altres

24. A l'agrupament teniu una línia de treball en aquest àmbit?

1. Sí
2. No
3. Ho desconec
4. Altres

25. En cas afirmatiu, quina és aquesta línia?

1. Resposta oberta

26. Consideres interessant tenir una línia de treball en aquest àmbit?

1. Sí
2. No
3. Altres

Secció 4 - FORMACIÓ

27. Has rebut formació en aquest aspecte?

1. Sí
2. No
3. Altres

28. En cas d'haver rebut formació sobre narracions orals, en quin àmbit ha estat?

1. Àmbit escoltisme (foca, formiga, monogràfics...)
2. Àmbit personal
3. Àmbit acadèmic
4. Altres

29. Has cursat algun curs de literatura infantil i juvenil?

1. Sí
2. No
3. Altres

30. T'agradaria rebre formació o materials envers les narracions orals?

1. Sí
2. No
3. M'és indiferent
4. Altres

31. Et sents capaç d'explicar narracions orals?

1. Resposta oberta

32. Què necessaries per sentir-te segur per explicar narracions orals?

1. Resposta oberta

33. Hi ha alguna cosa que vulguis afegir?

1. Resposta oberta

34. El qüestionari és anònim, però pots deixar les teves dades en cas que vulguis, perquè pugui contactar-te per ampliar alguna resposta o respondre algun dubte que em pugui sorgir en analitzar les dades.

1. Resposta oberta

11.4. ANNEX 4. QÜESTIONARI ÀREA MUNTANYA

Hola, soc la Marina Tordera Sala, estudiant del Màster de Biblioteca Escolar i Promoció de la Lectura coordinat per la UAB i la UB i excap de l'Agrupament Escolta i Guia Pere Quart. En el marc del meu Treball de Final de Màster, estic desenvolupant una investigació sobre les narracions orals en el món del lleure, concretament a l'AEIG Pere Quart, però fent una comparativa amb altres agrupaments de l'Àrea Muntanya, per determinar la presència de les narracions orals en l'escoltisme. En aquest sentit, agrairia la vostra participació en aquest qüestionari.

Qualsevol dubte o suggeriment, em podeu contactar enviant un correu en aquesta adreça: marina.tordera@autonoma.cat.

CONSENTIMENT INFORMAT

Aquesta recerca garanteix el compliment dels principis establerts en el Reglament (UE) 679/2016, del Parlament europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades (RGPD), i la Llei orgànica Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (LOPDGDD).

Si decideixes participar en la investigació, la teva identitat es mantindrà confidencial i només la investigadora i la tutora de la investigació, tindran accés a les dades del projecte. La investigadora mantindrà aquest consentiment informat en un lloc segur i el destruiran al cap de 5 anys un cop finalitzada la investigació.

Responent al qüestionari, dones el teu consentiment a la participació d'aquesta investigació de Final de Màster anomenada "La Literatura a la vora del foc. Les narracions orals en el món del lleure." de la Universitat de Barcelona i Universitat Autònoma de Barcelona.

1. Sí

INFORMACIÓ SOCIOLÒGICA

1. **Agrupament** (desplegable amb els agrupaments)
 1. AEIG Bonanova - Joan Bosco
 2. AEIG Sant Ignasi
 3. AEIG Montserrat Roig
 4. AEIG Santes
2. **Sou l'equip de caps de...**
 1. Castors i Ilúdrigues
 2. Llops i Daines
 3. Ràngers i Noies Guia
 4. Pioners i Caravel·les
 5. Truc
 6. Altres

3. **Quantes persones en formeu part?**
 1. Resposta numèrica
4. **Amb quin gènere us identifiqueu?**
 1. Taula de persones creuant dades de persona i gèneres
5. **Quines edats teniu?**
 1. Taula de persones creuant dades de persona i edats
6. **Què esteu estudiant?**
 1. Resposta oberta
5. **A quin any i unitat vau entrar al cau? (ex. 2n de Llops i Daines)**
 1. Resposta breu
7. **Teniu algun càrrec al cau? En cas que sí, quin?**
 1. Caps d'agrupament
 2. Responsable Pedagògic
 3. Tresoreria
 4. Secretaria
8. **Quants anys porteu com a caps?**
 1. Taula de persones creuant dades de persones i anys
9. **En cas de portar més d'un any com a cap, quines unitats heu portat?**
 1. Castors i Llúdrigues
 2. Llops i Daines
 3. Ràngers i Noies Guia
 4. Pioners i Caravel·les
 5. Trucs
10. **Entenem per narracions orals...**
 1. Aquelles narracions que s'han transmès oralment a través de les generacions, de les quals se'n desconeix l'autor i ens permeten transmetre les creences culturals. N'hi ha de diverses tipologies: contes populars, llegendes, contes d'enginy, acudits, anècdotes, facècies, faules i tradicions.
11. **Quan éreu infants al cau, recordeu que us expliquessin narracions orals?**
 1. Sí
 2. No
 3. Altres

NARRACIONS ORALS

14. **Expliqueu narracions orals com a caps?**
 1. Habitualment
 2. A vegades
 3. Poc
 4. Mai
15. **En quins espais expliqueu narracions orals?**
 1. Caus
 2. Excursions
 3. Campaments d'hivern
 4. Campaments de primavera
 5. Campaments d'estiu

16. **Quan expliqueu narracions orals?**
 1. abans d'anar a dormir
 2. per començar una activitat
 3. com a tancament d'una activitat
 4. per començar el dia
 5. enmig d'una ruta
 6. altres
17. **Quins tipus de narracions orals expliqueu?**
 1. CONTES POPULARS: narracions en uns espais i temps imprecisos, amb personatges humans generalment anònims o personatges sobrenaturals o fantàstics i plens de repeticions.
 2. LLEGENDES: l'espai, el temps o els personatges són precisos, històrics o reals, tot i que envoltats d'una bona part de fantasia.
 3. ACUDITS: forma sintètica de narració en què la importància rau en el desenllaç breu que dona la nota d'humor.
 4. ANÈCDOTES: història referida a una persona concreta del grup en què es conta la història.
 5. FAULES: rondalles majoritàriament representades per animals, en les quals la saviesa popular exposa un ensenyament o moralitat.
18. **Amb quina finalitat expliqueu les narracions?**
 1. Lúdica
 2. Reflexiva
 3. Iniciadora d'activitats
 4. Tranquil·litzadora
 5. Altres
19. **Quines narracions orals expliqueu? (per exemple: la caputxeta vermella)**
 1. Resposta oberta
20. **Com es fa la selecció d'aquestes?**
 1. Resposta oberta
21. **En cas de portar més d'un any com a cap, a altres unitats explicàveu narracions orals?**
 1. Sí
 2. No
22. **En cas afirmatiu, a quina unitat explicàveu narracions orals?**
 1. Castors i Llúdrigues
 2. Llops i Daines
 3. Ràngers i Noies Guia
 4. Pioners i Caravel·les
 5. Truc
23. **És equitativa la manera en com expliqueu les narracions orals a la unitat?**
 1. Sí
 2. No
24. **En cas afirmatiu, què creieu que ho dificulta?**
 1. Resposta oberta
25. **Creieu que són rellevants les narracions orals en el món del lleure?**
 1. Sí
 2. No
 3. Altres
26. **Què creieu que poden aportar les narracions orals en el món del lleure?**
 1. Resposta oberta

LÍNIES DE TREBALL

25. Coneixeu si hi ha alguna línia de treball pel que fa a Minyons Escoltes i Guies sobre les narracions orals?

1. Sí
2. No
3. Ho desconexem
4. Altres

26. A l'agrupament teniu una línia de treball en aquest àmbit?

1. Sí
2. No
3. Ho desconexem
4. Altres

27. En cas afirmatiu, quina és aquesta línia?

1. Resposta oberta

28. Considereu interessant tenir una línia de treball en aquest àmbit?

1. Sí
2. No
3. Altres

FORMACIÓ

29. Heu rebut formació en aquest aspecte?

1. Sí
2. No

30. En cas d'haver rebut formació sobre narracions orals, en quin àmbit ha estat?

1. Àmbit escoltisme (foca, formiga, monogràfics...)
2. Àmbit personal
3. Àmbit acadèmic
4. Altres

31. Heu cursat algun curs de literatura infantil i juvenil?

1. Sí
2. No

32. Us agradaria rebre formació o materials envers les narracions orals?

1. Sí
2. No
3. Ens és indiferent

33. Us sentiu capaços d'explicar narracions orals?

1. Resposta oberta

34. Què necessitaríeu per sentir-vos segur per explicar narracions orals?

1. Resposta oberta

35. Hi ha alguna cosa que vulgueu afegir?

1. Resposta oberta

36. Moltes gràcies per la vostra participació en aquesta investigació. En cas que vulgueu que se us pugui contactar per ampliar alguna resposta del qüestionari o respondre algun dubte, deixeu un correu electrònic de contacte.

1. Resposta oberta

11.5. ANNEX 5. GUIÓ ENTREVISTA SEMIESTRUCTURADA

Bon dia, primer de tot moltíssimes gràcies per acceptar l'entrevista i contribuir en la meva recerca. Com bé saps aquesta s'emmarca en el context de l'AEIG Pere Quart i la presència de les narracions orals en aquest.

Bloc 1. Consell.

1. Quines percepcions teniu com a Consell respecte a les narracions orals?
 - 1.1. Consideres que les persones que formeu part de Consell teniu nocions envers les narracions orals?
 - 1.2. Sent realistes, creus que és una necessitat de l'agrupament?
2. Entre caps tenen presència les narracions orals?
 - 2.1.1. Creus que millorarien les percepcions si n'incloguéssiu?

Bloc 2. Sobre el context

3. Tu que has portat la majoria de les unitats, els espais d'explicar narracions orals varien segons anem augmentant d'unitats?
4. Consideres que el cau és un context òptim on explicar narracions orals?
 - 4.1.1. Què és el manca i quines possibilitats ofereix?

Bloc 3. Acompanyament

5. Quin acompanyament necessitarien els caps?
 - 5.1. Si es creés un monogràfic creus que tindria èxit?
 - 5.2. Trobes necessària una ponència a Foca?

Moltíssimes gràcies pel teu temps i per haver col·laborat en aquesta investigació.

11.6. ANNEX 6. TRANSCRIPCIÓ ENTREVISTA

Marina: Bon dia! Primer de tot Pol, moltíssimes gràcies per acceptar aquesta entrevista, perquè estàs contribuint a la meua recerca. I, com bé saps i t'he dit moltes vegades, és de les narracions orals en el món del lleure i, concretament en el Pere Quart. Llavors, t'explico, l'entrevista està dividida en diferents blocs. Primer de tot, m'agradaria saber quines percepcions teniu com a Consell respecte a les narracions orals.

Pol: Jo crec que no ho coneixem. Crec que, segurament, si sabéssim què són les narracions orals sí que seríem conscients que n'utilitzem de vegades. Però, que quan sentim a parlar de narracions orals no sabem a què es refereix. Segurament tirem molt a contes, només, i a explicar contes, i llavors no en tenim tanta consciència.

Marina: I creus que és una necessitat de l'agrupament, conèixer les narracions orals?

Pol: O sigui, crec que ara mateix, tal com estem, sí que podria ser una necessitat, però ara mateix tenim un context una mica difícil de canvis generacionals molt gros i així, que està costant una mica, llavors, com potser no és una de les necessitats principals. Perquè la necessitat principal és aconseguir fer un bon relleu a la gent i, aconseguir que aquest canvi generacional no afecti més el cau del que tocaria. Però crec que en un altre context de més estabilitat, de potser fa uns anys, crec que sí que és una necessitat, ja que ens pot ajudar molt a treballar diferents coses amb els infants i joves.

Marina: Però no és una línia que heu treballat fins ara, no?

Pol: No.

Marina: I entre caps tenen presència les narracions orals? És a dir, us n'expliqueu a Consells o a campaments de caps?

Pol: No, no n'expliquem com conscients d'anar explicant narracions orals. Segurament sí que hi ha algun acudit, sobretot anècdota o així, però sí que en parlem més, però no algo que fem conscient i deliberadament.

Marina: Creus que millorarien les percepcions dels diferents caps, els beneficis o conèixer-ne més si n'incorporéssiu en els vostres espais de caps?

Pol: Sí, crec que principalment ens ajudaria a conèixer més tots i poder-ho fer servir més tots, perquè sí que hi ha gent que potser li és més fàcil i gent que li costa més. I també, si ajudes que entre caps passin bones estones, també tenir la sensació que això també pot fer que els infants tinguin bones estones.

Marina: Sí, és a dir, viure-ho amb primera experiència per després veure que pot influir en els infants.

Pol: Exacte

Marina: Llavors, no ho hem comentat, però tu portes sis anys com a cap a l'agrupament, has passat per quasi totes les unitats, menys Ràngers i Noies Guia. Creus que els espais d'explicar narracions orals varien segona la unitat que portis?

Pol: Crec que sí que canvien, tant els espais com l'estona que ho fas, però crec que el que canvia principalment, és el tipus de narració oral que expliques. Potser en grans és més fàcil tendir a acudits o anècdotes o així, i amb els petits és més fàcil tendir a explicar una història de nit o petites historietes.

Marina: I les canterelles tenen un pes aquí? És a dir, cançons de moixaina o...?

Pol: En general, les cançons així fem un ús bastant similar a tot arreu, perquè tenim les dansetes que fem a totes les unitats, potser fins i tot més amb els grans amb els petits, perquè se les coneixen més. I a nivell de cançons a la nit, potser sí que cantem una mica més amb els petits per afavorir que s'adormin, però intentem cantar amb totes les unitats.

Marina: Llavors, consideres que el cau és un context òptim on explicar narracions orals? O que hi ha altres contextos a on potser hi ha més facilitats?

Pol: Sí, jo crec que el cau és un lloc que dona molt a que hi pugui haver-hi narracions orals. Al final tenim moltes estones d'anar a dormir, que per mi és un context perfecte, o d'àpats o així, en què sempre estem en rotllana. Per tant, en veiem les cares tots uns als altres i és més fàcil aquestes narracions que es puguin donar i que arribin més a tothom.

Marina: També el moment aquest que esteu de campaments, que hi ha moltes hores, amb el grup...

Pol: Sí, són moltes hores junts, moltes hores que també moltes estones de temps lliures o així, i també moments de petits grups que també, a vegades, ja no són grans grups, sinó que en petit grup també es dona a explicar diferents coses.

Marina: I com a context, el cau, quines facilitats té respecte a explicar narracions orals? O el fet que es puguin establir unes línies de treball envers aquestes?

Pol: Si les facilitats, això el que dèiem sobretot, que el context és bastant ideal per fer-ho i que al final pues tens molts espais per fer-ho. I sobretot la mancança potser més gran, és una mica com el tema que hi ha canvis generacionals molt grans que es va perdent una mica. Sí que

normalment es dona que hi ha algun relleu d'algun cap que ja ha sigut cap en el grup, llavors aquest pot fer una mica de relleu. Però quan hi ha canvis generacionals molt grans, com el que ens estem trobant al nostre cas en l'agrupament, això ho dificulta molt perquè estem trobant-nos que hi ha unitats que no tenen cap referent d'anys anteriors, sinó que tothom és bastant nou.

Marina: I això influeix?

Pol: Sí, i això dificulta molt i fa que desaparegui una mica i que hi hagi molta menys narració oral, també perquè al final la confiança que té una persona que porta més anys fent això d'explicar qualsevol cosa, potser a alguns d'aquests caps més nous, no els és tan fàcil.

Marina: i que potser el cau també sobrevisi, no?

Pol: Sí, intentar sobreviure i el que dèiem el principi, que la necessitat ara no és això. La necessitat és aconseguir que el cau funcioni, que hi hagi uns campaments, que els infants tinguin activitats, que s'ho passin bé, i intentar anar seguint una mica les diferents línies que tenim.

Marina: I ara em comentaves això, que potser hi ha caps que no tenen prou confiança per explicar-ne. Quin acompanyament creus que necessitaríeu els caps per incloure més les narracions orals en el món de lleure?

Pol: Jo crec que principalment és aconseguir que hi hagi aquest bon relleu. I per mi seria tenir un recull, potser d'aquestes narracions i donar-li més importància o marcar espais com a cau que volem que hi hagi narracions orals. Crec que principalment ser conscients que volem que hi hagi narracions orals, per què ho volem i fer que hi siguin. I crec que si aconseguim això, ja guanyarien molta importància.

Marina: Creus que, tenint en compte molts caps que passen per la formació de Foca, que és la formació de monitores, després que hi hagués una ponència sobre narracions orals en aquesta formació, aconseguiríem una mica veure els beneficis que té i tenir aquest recull? Creus que seria òptim que n'hi hagués una?

Pol: Crec que sobretot pel fet que en fossin conscients de què són les narracions orals, de la importància que tenen i com es poden utilitzar. I també per això perquè en anys que no hi hagi tant relleu, com a mínim ells també tindrien aquesta part d'introducció a les narracions orals que potser els hi costa.

Marina: Després també, com a espais de formació en el món del lleure teniu els monogràfics, creus que un monogràfic dedicat a aquesta temàtica igual que n'hi ha de joc o d'educació emocional, seria una ajuda?

Pol: Sí, jo crec que seria molt interessant. A més també perquè al final els monogràfics ens serveixen molt perquè és un lloc on no anirem tot l'agrupament, però hi pot anar algú que després pot transmetre la importància a la resta. Llavors, en moments de necessitat, podríem enviar algú que fes aquest monogràfic, pagat pel cau, a canvi que després ens fes una mica de retorn del que s'ha fet i així, i anar implementant una mica una rutina més gran en nivell de narracions orals.

Marina: Perfecte. Doncs per la meua part això seria tot, no sé si vols comentar alguna cosa més.

Pol: No, gràcies.

Marina: Perfecte, doncs moltíssimes gràcies pel teu temps i per haver col·laborat en aquesta recerca.

Pol: De res!